Ազգ
Azg
armenian daily

21 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2000 ՈՒՐԲԱԹ 9 (1977)

Նախագահ Քոչարյանի գլխավորած պատվիրակությունը վերադարձավ Երուսաղեմից

Երեկ, ուշ երեկոյան ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ու Հայաստանի պատվիրակությունը Իսրայել կատարած եռօրյա այցից հետո վերադարձան Երեւան: Նախագահը Երուսաղեմում մասնավորապես հանդիպումներ էր ունեցել Իսրայելի նախագահ Էզեր Վայցմանի եւ վարչապետ Եհուդ Բարաքի հետ: Վերջինիս հետ առանձնազրույցի ընթացքում քննարկվել են հայ-իսրայելական երկկողմ հարաբերությունների զարգացման հեռանկարները եւ իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությանն առնչվող հարցեր: Թե նախագահի եւ թե վարչապետի հետ Ռոբերտ Քոչարյանի հանդիպումները մեծ հետաքրքրություն էին առաջացրել տեղի լրատվամիջոցների շրջանում, որոնք «գրավել» էին երկու ղեկավարների նստավայրերը: Պատճառը, թերեւս, երկու երկրների միջեւ առ այսօր եղած թույլ դիվանագիտական կապերն էին:

ՀՀ պատվիրակության՝ Իսրայել կատարած այցի մասին մանրամասն՝ վաղվա համարում:

ԲՈՒՄԵՐԱՆԳ

Գնալ ուժերը մեկտեղելո՞ւ, թե՞ փոշիացնելու ճանապարհով

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

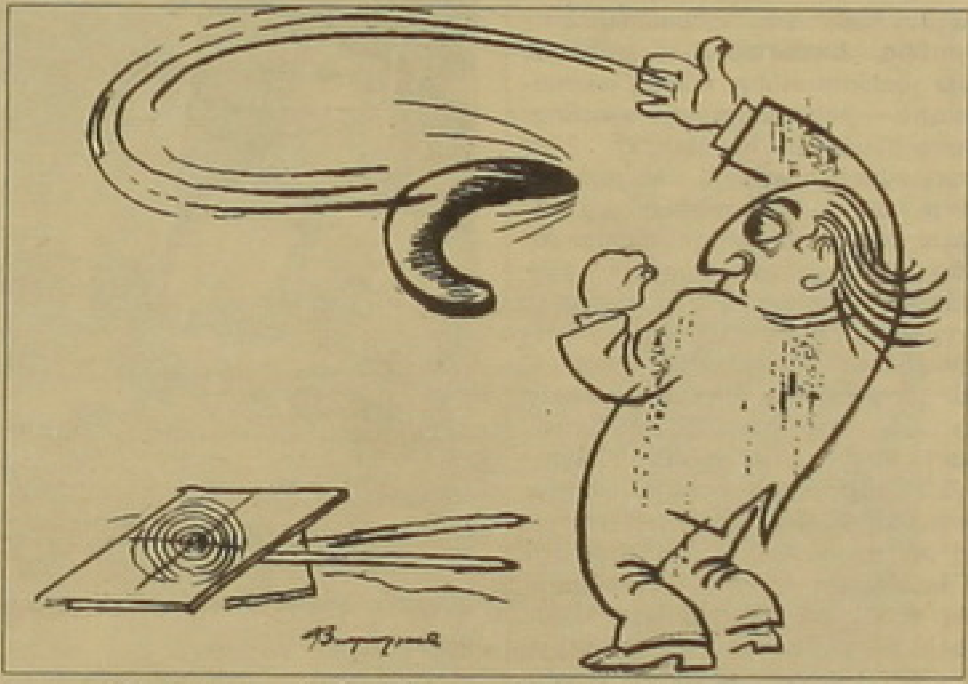

Շարունակելով «Ազգի» երեկվա համարում սկսած խոսակցությունը, հարկ եմ համարում նկատել, որ գործող Սահմանադրությունն այժմ բումերանգի նման հարվածում է բոլոր նրանց, ովքեր 5 տարի առաջ բոլոր հնարավոր ու անհնար միջոցներով այն փաթաթեցին ժողովրդի վզին: Վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունների ձգտող նույն այդ ուժերի ներկայացուցիչներն իրենց կեցվածքը պատճառաբանում են երկրում ստեղծված ճգնաժամային իրավիճակից ելք գտնելու անհրաժեշտությամբ: Սակայն Սահմանադրությունը, արի ու տես, այդպիսի հնարավորություն չի նախատեսում: Ըստ 53-րդ հոդվածի ՀՀ նախագահի «արտահերթ» (եւ ոչ թե «վաղաժամկետ») ընտրություն նախատեսվում է «Հանրապետության նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների կատարման անհնարինության կամ Սահմանադրության 57-րդ հոդվածով սահմանված կարգով («պետական դավաճանության կամ այլ ծանր հանցագործության համար») նրան պաշտոնանկ անելու դեպքերում»:

Տես էջ 2

ՊՏՏԱՀՈՒՄ

Վթարի է ենթարկվել ՀՀ զինված ուժերի Մի-8 ուղղաթիռը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հունվարի 19-ին, ժամը 13.30-ի սահմաններում, հիվանդ զինծառայողին շտապ բժշկական օգնություն ցուցաբերելու առաջադրանքով բժիշկների մասնագիտացված խումբ տեղափոխող ՀՀ զինված ուժերի Մի-8 ուղղաթիռը հանրապետության հարավ-արեւմտյան շրջանում ընկել է հանկարծահաս ուժեղ պտտահողմի մեջ, որից հետո ուղղաթիռի հետ կապը ընդհատվել է: Այդ մասին հաղորդեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից:

Ենթադրելով հնարավոր վթար՝ անհապաղ ձեռնարկվել են որոնողական աշխատանքներ: Տագնապի ազդանշանով ոտքի է հանվել տարածքում տեղակայված զինմասերի անձնակազմը: Որոնումները, առանց դադարեցվելու, շարունակվել են հունվարի 20-ին՝ նաեւ ուղղաթիռների ներգրավմամբ: Ժամը 14:30-ին հայտնաբերվել է վթարի ենթարկված ուղղաթիռը: Կան զոհեր:

Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը ոչինչ չի հաղորդում զոհերի թվի մասին, սակայն, ինչպես նախկինում հաղորդել է ՄՆԱՐՔ գործակալությունը՝ վկայակոչելով ոչ պաշտոնական հավաստի աղբյուրների տվյալները, վթարի հետեւանքով զոհվել է 6 մարդ՝ անձնակազմի 3 անդամ եւ 3 բժիշկ:

Պաշտպանության նախարարի հրամանով ստեղծվել է վթարի պատճառները հետաքննող հանձնաժողով:

ԱՄՆ դիվանագետները ժամանում են Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 21-ին Երեւան կժամանի ԱՄՆ դիվանագետների խումբը, որի կազմում են պետքարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Ստիվեն Սեստանովիչը, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ԱՄՆ մշտական ներկայացուցիչ Քերի Քեւինոն եւ դիվանագետ Ջոն Հենիքը:

Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատնից Արմենպրեսին հայտնեցին, որ պատվիրակության անդամները ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, վարչապետ Արամ Սարգսյանի եւ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ կքննարկեն ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ գործընթացին առնչվող հարցեր: Չի բացառվում նաեւ հանդիպում այլ նախարարների հետ (հավանաբար՝ պաշտպանության նախարարի):

Երեւանից ԱՄՆ դիվանագիտական պատվիրակությունը կմեկնի Բաքու: Այս անգամ չի նախատեսվում նրանց այցը ԼՂՀ, ինչպես նաեւ հանդիպում Հայաստանում Ղարաբաղի ներկայացուցչությունում:

Ժամանակավորապես բաց է Պուշկինի լեռնանցքի թունելը

Ինչպես տեղեկացանք Լոռու մարզպետարանի լրատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, մարզում տեղացած առատ ձյան հետեւանքով դժվարանցանելի է դարձել Պուշկինի լեռնանցքը: Այդ պատճառով առաջիկա օրերին ժամանակավորապես բաց կլինի լեռնանցքի թունելը, որը մինչ այժմ հիմնանորոգվում էր:

Մ. Մ.

Ռասել Ջոնսթոնը Կովկասում հասկացավ Ռուսաստանի դիրքորոշումը եւ փոխեց վերաբերմունքը

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լորդ Ռասել Ջոնսթոնը հայտարարել է, թե Հյուսիսային Կովկաս կատարած ուղեւորության շնորհիվ «մենք փոխեցինք մեր վերաբերմունքը Չեչնիայի կացության նկատմամբ»: Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի պատվիրակության ղեկավարը եւ նույն վեհաժողովի նախագահն այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտարարել է, թե Մոսկվայում եւ Հյուսիսային Կովկասում հանդիպումները «պատվիրակության անդամներին օգնեցին ավելի լավ հասկանալու Ռուսաստանի ղեկավարության դիրքորոշումը Հյուսիսային Կովկասի եւ Չեչնիայի իրադրության լուծման հարցում»: Նրա խոսքերով, պարզ է դարձել, որ Ասլան Մասխադովի վարչակարգն «ունի մեծ թվով վատ առանձնահատկություններ»: «Մասխադովի վարչակարգին չի կարելի թույլ տալ այսուհետեւ հանրապետության ղեկավարումն իրականացնել այդ կերպ, ասել է նա: Ռուսաստանի ղեկավարությունը պետք է միջոցներ ձեռնարկի՝ տարածաշրջանի իրադրությունը փոխելու համար»:

Դաշնային ուժերը Գրոզնիում զենքի ամենաարդիական տեսակներն են կիրառում

ԳՐՈԶՆԻ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այս մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին այսօր հայտարարել է Հյուսիսային Կովկասում միացյալ զորախմբավորման օպերատիվ շտաբի պետի տեղակալ, գեներալ-մայոր Վադիմ Տիմչենկոն: Գեներալի ասելով, խմբավորման կողմից կրակային հզորության նման զանգվածային կիրառումը պայմանավորված է նրանով, որ քաղաքում յուրաքանչյուր տուն գրոհայինները վերածել են «բազմաշերտ ամրոցի»: Բոլոր շենքերի առաջին հարկերն ամուր պաշտպանական կետեր են, որտեղ գտնվում են ելուզակների նշանառուները: Հենց գրոհային ջոկատների առաջխաղացման բոլոր հատվածները վերահսկող այդ նշանառուներն են ռուս զինվորականների գլխավոր սպառնալիքը:

Գենադի Սելեզնյովը ժխտեց Դուման ցրելու հնարավորությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Պետդումայի նախագահ Գենադի Սելեզնյովը ժխտեց խորհրդարանի ստորին պալատում ծագած իրավիճակի հետեւանքով Պետդուման ցրելու հնարավորությունը: «Պետդուման արձակելու հիմքեր չկան», մամլո ասուլիսում հայտարարեց Գենադի Սելեզնյովը: Նա նաեւ ընդգծեց, որ «խորհրդարանական ոչ մի ճգնաժամ չկա. նման խմբակցական դեմարշը առաջին անգամ չէ պառլամենտարիզմի պատմության մեջ»: Դրա հետ մեկտեղ Գենադի Սելեզնյովը նշեց, որ «իրավիճակն անամպ չէ»:

Վաշինգտոնի կարծիքով Ռուսաստանի նոր հայեցակարգը սպառնալից չէ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Միացյալ Նահանգները առաջին անգամ պաշտոնապես անդրադարձել է ազգային անվտանգության վերանայված հայեցակարգի հրապարակմանը Ռուսաստանում: Ըստ ամերիկյան պաշտոնյաների, այն իրենից չի ներկայացնում նախորդի որեւէ չափով էապես փոխված տարբերակ եւ, նրանց կարծիքով, որեւէ հիմք չկա կարծելու, որ այն միջուկային զենքի կիրառումը դարձնում է ավելի հավանական: Այս հայտարարությունը, ինչպես հաղորդում է BBC-ն, եղավ որոշ վերլուծաբանների արտահայտած այն երկյուղների պատասխանը, որ Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնակատար Վլադիմիր Պուտինի կողմից երկու շաբաթ առաջ հաստատված նոր հայեցակարգը նվազեցնում է Ռուսաստանի պահանջների շեմը միջուկային զենքի կիրառման հարցում:

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

Ժամացույցը 1915 թ. կանգ առավ... Եկեք այս ժամացույցն աշխատեցնենք...

Վերջին շաբաթներին եւ հատկապես ստամբուլյան գագաթաժողովից ու Եվրամիության անդամության թեկնածու հայտարարվելուց հետո Թուրքիայի կողմից դեպի Հայաստան եւ հայություն հետաքրքրական քայլեր են կատարվում: Թուրքական լրատվամիջոցներում եւ կիսապաշտոնական շրջանակներում շատացել են Հայաստանի ուղղությամբ «փոքր քայլեր» անելու ջատագովները: Անգամ, ինչպես տեղեկացնում է մեր 2-րդ էջը, Անկարայի պետհամալսարանը պատրաստվում է հայագիտական ամբիոնով օժտվել: Իսկ ստորեւ ներկայացվող նյութը, որտեղ շոշափվում են անգամ ցեղասպանությանն առնչվող հարցեր, կարող է իսկական անակնկալ լինել շատերիս համար, եթե մի պահ մոռանանք, որ առանց պաշտոնական Անկարայի կանաչ լույսի, ոչ մի թուրքական թերթ չէր համարձակվի նման նյութեր տպել: Բայց ի՞նչ է նպատակը թուրքական իշխանության: Վերլուծության արժանի մի հարց, որին կանդրադառնանք հետագայում:

Cumhuriyet
DERGİ
PAZAR EKİ
SAAT 1915'TE DURD

Տասնամյակներ շարունակ իրարահաջորդ զինվորական հեղաշրջումներից, ձերբակալություններից, բանտերից ու կախաղաններից հետո Թուրքիայի ընդդիմությունն արդեն բարձրաձայն պահանջում է 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը: Առավել եւս Թուրքիայից Փարիզի «Հայկական սփյուռքի հետազոտությունների կենտրոնի» միջոցով մեր ստացած թերթերը ցույց են տալիս, որ այդ երկրի լուսավորյալ մտավորականությունը եւս պետական թերթերում եւ զանգվածային լրատվության միջոցներում լայնորեն արտահայտվում է հայկական կոտորածների, զանգվածային աքսորի, օսմանյան պետության ժամանակ քաղաքներում գոյություն ունեցող հայկական ստվար ազգաբնակչության ու նրա խաղացած հսկայական դերի մասին մշակութային, տնտեսական, գիտության բնագավառներում:

Օգտվելով ֆրանսահայ ծանոթ մտավորական, գրող ու գործիչ, «Հայկական սփյուռքի հետազոտությունների կենտրոնի» նախագահ Ժան-Կլոդ Քեբաբջյանի Ստամբուլի գրքի 18-րդ միջազգային ցուցահանդես այցելելու առիթից, պետական «Ջումհուրիյեթ» օրաթերթը, որը լույս է տեսնում շուրջ 1 մլն տպաքանակով, գունազարդ մի քանի էջ էր նվիրել ինչպես ֆրանսահայ գործչին, այնպես էլ նրա պապերի ծննդավայր Յոզղաթին, որն ունեցել է մի քանի տասնյակ հազարի հասնող հայկական ծաղկուն ազգաբնակչություն: «Ջումհուրիեթը» տպագրել էր նաեւ այն մեծ ժամացույց-աշտարակի նկարը, որը կառուցվել է Ժան-Կլոդի (Գառնիկ-Միսաք) նախնիների կողմից: «1915 թ. ժամացույցը կանգ առավ... Եկեք այս ժամացույցը աշխատեցնենք...», առաջարկում է հոդվածի հեղինակ Օրալ Չալըշլարը:

Տես էջ 2

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Սկիզբը էջ 1

Մնացած բոլոր մեղադրանքները, որոնք այսօր հասցեագրվում են ՀՀ նախագահին՝ սկսած «իրավիճակին չտիրապետելու», «իր պարտականություններն անբավարար կատարելու», «հենարան չունենալու», «ժողովրդի մեծամասնության վստահությունը չվայելելու» հավաստիացումներից, վերջացրած նրա հեռանալը «նպատակահարմար» գտնելու պնդումներով, որոնցով լի են թերթերն ու հեռուստաաղիքները, Սահմանադրության մեջ չկան: Հետեւաբար այս «հիմքերից» ցանկացահանքում: Եվ առաջին հերթին՝ նախագահից: Այսօր նախագահը պետք է պատասխանի այս հարցերին: Նախագահի հետագա լռությունը կլինի ոչ թե իրադրությունն էլ ավելի սրելուց խուսափելու, այլ՝ փոփոխությանն վկայություն: Ի վերջո, նախագահին ժողովուրդն է ընտրել: Նրա հենարանը հենց նրան ընտրած ժողովուրդն է, ոչ թե այս ու այն քաղաքական ուժը կամ, որ ավելի անհեթեթ է, անձը կամ անձանց խումբը: Եվ ժողովուրդը նախագահին ընտրել է 5, ոչ թե 2 տարով: Էլ բան ու գործ չունենք, օրումեջ նախակում վիճակը ցնցելու է:

Իսկ ցնցել, այո, կարելի է եւ անհրաժեշտ է: Եվ դրա համար ոչ թե պետք է գնալ վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունների, այլ՝ գործող նախագահի հետ ձեռք-ձեռքի, ուս-ուսի տալու, իրար օգնելու, մեկը մյուսի համար գործունեության ասպարեզ ստեղծելու, եւ ոչ թե այդ ասպարեզն արհեստականորեն սահմանափակելու ճանապարհով: Ամեն մեկը պիտի իր գործն անի, նախագահն՝ իրենը, վարչապետն ու նրա շուրջը համախմբվող այսօրվա հականախագահական ուժերն՝ իրենցը:

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

Ժամացույցը 1915 թ. կանգ առավ...

Սկիզբը էջ 1

Այս ձեւով նա փաստորեն ընդունում է 1915 թ. գործված արհավիրքը հայերի հանդեպ միաժամանակ առաջարկելով հայ-թուրքական երկխոսություն, հաշտեցում ու հաշտություն, միաժամանակ տարագրյալ հայերի ազատ վերադարձն իրենց պատենական հողերը: «Զումհուրիեթում» տպագրվել է նաեւ 1915 թ.-ից առաջ Մերսինի, Գոնիայի, Թալասի այսպիսի համագործակցությունն անկարելի էր թվում այդ ժամանակաշրջանին:

Ժան-Կլոդ Քեբաբջյանի այցին եւ, զուգահեռաբար, հայ-թուրք պատմական ու ներկա հարաբերություններին անդրադարձել է նաեւ թուրքական մեծ օրաթերթերից «Հյուրիեթը» 1999 թ. դեկտեմբերի 2-ի համարում: Հոդվածագիր Ջեյնեպ Լյուլեն առավելապես խոսում է հայկական ընտանիքների նկարները: Այդ վայրերում ապրում էին հազարավոր հայեր, որոնք տարագրվել են անվերադարձ, հայտնում է թուրքական թերթը:

Թուրքիայի մեծագույն թերթերից «Սաբահը» նույնպես անդրադառնում է Ֆրանսիայի 400 հայկական կազմակերպություններից մեկի՝ «CRDA»-ի «Հայկական սփյուռքի հետազոտությունների կենտրոնին», որի հիմնադիր-նախագահը պաշտոնապես հրավիրվել էր Ստամբուլի գրքերի ցուցահանդեսին: 1986 թ. պրն Քեբաբջյանը ԱՍԱԼԱ-ի ստեղծած ահաբեկչական մթնոլորտում հրատարակելով «Արմենիա» ամսագիրը կոչ էր արել երկխոսության գնալ Թուրքիայի մտավորականության հետ... Նա իր ծրագրերն իրագործել էր նաեւ թուրքահայ լրագրող ու մտավորական Ռաֆֆի Հերմոնի ջանքերով, մինչ «հարեւանին լավ ճանաչելու», նրան մոտենալու քայլեր անելու անհրաժեշտության, անցյալը ոչ թե ծածկելու, այլ իրադարձությունների խորքը թափանցելու, գնահատելու եւ տարակարծությունները վերացնելու մասին, վկայակոչելով Մ. Նահանգներում ապրող MGM կինոընկերության սեփականատեր Քըրք Քըրքորյանի Թուրքիայի կարմիր խաչին վերջին երկրաշարժից հետո 1 մլն դոլար նվիրաբերելու, նույն նպատակով՝ Մ. Նահանգներում ապրող նախկին թուրքահպատակ հայերի 600 հազար դոլար նվիրելու փաստին:

Այսպիսով, հետաքրքրական ժամանակաշրջան է սկսվում հայ-թուրքական հարաբերություններում:

Պատրաստեց
ՆԱՐՕ ՄԱՍԿՈՓՅԱՆԸ
Փարիզ-Երեւան

ԲՈՒՄԵՐԱՆԳ

Պնալ ուժերը մեկտեղելո՞ւ, թե՞ փոշիացնելու ճանապարհով

ծով նախագահին հրաժարականի հարկադրելը պարզապես հակասահմանադրական է, ուժային թելադրանքով, զորքայությամբ «հարցի լուծում»: Իսկ դա այլ բան չէ, եթե ոչ ամենաստվորական պետական հեղաշրջում, ով էլ դրա ետեւում կանգնած լինի եւ ինչպիսի բարեհունչ կարգախոսներով էլ քողարկվի: Երեկ ՍՀ «Հայլուր» ծրագրով ելույթ ունենալով, ԱԺ պատգամավոր Արտաշես Գեղամյանը մի քանի սուր հարց ուղղեց նախագահի հրաժարականի մասին աղմկողներին: Որքան հիշողությունս փորփրում եմ, սա առաջին դեպքն է, որ լիովին համերաշխ եմ պրն Գեղամյանի հարցադրումներին: Իրոք, ո՞ւմ կամ ինչի՞ն է խանգարում գործող նախագահը՝ հոկտեմբերի 27-ի դեպքերի բացահայտմա՞նը, «Վանո Սիրադեղյան+11» գործի հետաքննությա՞նը, էներգակիրների յուրացումների առթիվ խորհրդարանական հանձնաժողովի ներկացումների հետագա ընթացքի՞ն, ԱԺ մեծամասնություն կազմող «Միասնություն» դաշինքի օրինաստեղծ աշխատանքի՞ն: Կարելի է ավելացնել՝ կառավարության արդյունավետ գործունեությա՞նը: Իրենք փորձում են երկրի առջեւ ծառացած խնդիրները լուծել՝ նախագահը չի՞ թողնում: Իսկ եթե հակառա՞կն է, եթե ինչ-ինչ ուժեր, ովքեր հիմա ամենից ավելի բարձր են գոռում նախագահի վաղաժամկետ հեռացման մասին, հենց շահագրգռված են նրա հեռացմամբ, որպեսզի ամեն ինչ ծածկագմփո՞ց անեն: Ո՞րն է երաշխիքը, թե դա այդպես չէ: Այս հարցերը հստակ պատասխաններ են պագա՞ն եք ընտրելու: Ցանկացած նախագահի պաշտոնավարության տարիներին նրա վարկանիշը մերթ ընկնում, մերթ բարձրանում է: Ո՞ւր կհասնի, եթե ամեն մի այդպիսի վայրիվերումից հետո նախագահի վաղաժամկետ ընտրություն տեղի ունենա: Քաղաքակիրթ պետություններում նույնիսկ ամենահեղինակազրկված նախագահին հանդուրժում են մինչեւ իր սահմանադրական լիազորությունների ավարտը եւ այլեւս չեն ընտրում՝ անգամ եթե ինքը շատ է ցանկանում: Իշխանափոխության բնական ճանապարհը դա է: Ինչո՞ւ ենք ուզում վատ նախադեպը զարգացնել: Ժողովուրդը, շարքային ընտրողը դրանից ի՞նչ է շահելու: Ասենք թե՝ այսօր նախագահի հրաժարականը պահանջողների համերաշխ ճնշման տակ Ռոբերտ Քոչարյանը «մնաս բարով» ասի ու գնա: Նոր եկողը, ով էլ լինի, ի՞նչ է անելու: Նրանք, ովքեր այսօրվա նախագահին չեն թողնում աշխատել, նորին թողնելո՞ւ են: Եթե իրենք էլ թողնեն (իրենց ուզածը լինելու կամ իրենց ուզածին «հարայհրոցով անցկացնելու» դեպքում), ապա, միեւնույն է, գտնվելու են նաեւ նորից դժգոհ, նաեւ նրա «ընտրվելու» պարագայում չբավարարված քաղաքական ուժեր եւ անպարագիծ հավակնություններով անձինք, ովքեր շատ կարճ ժամանակ անց բարձրացնելու են նոր վաղաժամկետ ընտրությունների պահանջը: Ընդսմին, նրանք էլ մտնանելու են երկրի ու ժողովրդի ծանր վիճակը, որովհետեւ միամտություն է կարծել, թե Քոչարյանի հնարավոր փոխարինողը երկնքից աստղեր է իջեցնելու եւ կարճ ժամանաՄեր պետական սայլը տեղապտույտ է տալիս հենց այս պառակտվածությունից, համերաշխ աշխատելու այս չկամությունից, ոմանց անպարագիծ իշխանաքաղծությունից: Տարօրինակ է, հոկտեմբերի 27-ի սարսափելի հարվածն ստացած երկիրը, քաղաքական, տնտեսական, հոգեւոր ուժերը մեկտեղելու փոխարեն, գնում է դրանք փոշիացնելու, հակադրման, փոխադարձ անհանդուրժողականության խորացման ուղիով: Դա կործանարար ուղի է: Հարցն ամենեւին Ռոբերտ Քոչարյանի անձի, նրա քաղաքական հեռանկարի մեջ չէ: Հարցը պետականության ճակատագրի, բոլորիս վաղվա օրվա մեջ է: Իսկ Ռոբերտ Քոչարյանը պետականության խորհրդանիշն է: Նրան, այո, կարելի է ներկայացնել՝ շատ լուրջ պահանջներ: Այսօր նա իր խնդիրների բարձրության վրա չէ: Ուրեմն հարկ է օգնել, որ հասնի դրան:

Իսկ եթե ոմանց թվում է, թե «իրենք են Քոչարյանին ծնել, իրենք էլ կոչնչացնեն», այսինքն՝ իրենք են նրան «նախագահ դարձրել», իրենք էլ «գահընկեց» կանեն, թող բարի լինեն խոստովանել, որ 1998-ի մարտին Քոչարյանը նախագահ չի՛ ընտրվել, իրենք կեղծել են ընտրությունների արդյունքները, բռնաբարել են ժողովրդի կամքը: Եվ թող բարի լինեն պատասխան տալ այդ հանցագործության համար, ինչպես նաեւ բացատրել, թե ո՞րն է երաշխիքը, թե նույնը չի կրկնվելու նաեւ... իրենց պահանջած վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունների պարագայում:

Հ. Հարությունյանին կալանելու հիմքերն անբավարար են ու անհամոզիչ

Հայտարարում է նրա պաշտպանը

Մամուլն արդեն տեղեկացրել էր, որ հոկտեմբերի 27-ի գործով կալանավորված ազգային հեռուստատեսության փոխտնօրեն Հարություն Հարությունյանի փաստաբան Ժորա Խաչատրյանը բողոքարկել է իր պաշտպանյալին կալանավորելու, Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի որոշումը: Երեկ վերաքննիչ դատարանի քրեական եւ զինվորական գործերով պալատը լսել եւ մերժել է բողոքն այն պատճառաբանությամբ, որ Հարություն Հարությունյանը մեղադրվում է ծանր հանցագործության մեջ, որը նրա նկատմամբ խափանման միջոցը կալանք ընտրելու բավարար հիմք է:

Ժորա Խաչատրյանին հիշեցրինք, որ ենթակյան խմբի ղեկավար Գագիկ Ջհանգիրյանը վերջին մամուլի ասուլիսում վստահեցրեց, որ անձին կալանավորելիս միայն մեկ անձի ցուցմունքներով չեն առաջնորդվում, նաեւ գործով ձեռք բերված այլ ապացույցներով, ինքը ծանո՞թ է իր պաշտպանյալի վերաբերյալ հավաքված «այլ ապացույցներին»: «Ինձ հայտնի են այն բոլոր ապացույցները, որոնք դրված են մեղադրանքի հիմքում եւ հենց դրանք նկատի ունեմ, որ հայտարարում եմ՝ ոչ միայն անբավարար են, այլեւ անհամոզիչ են անձին կալանավորելը եւ մեղադրելը նման ծանր հանցագործության մեջ», հայտնեց Ժ. Խաչատրյանը:

Փաստաբանն առհասարակ այն կարծիքին է, որ եթե քննչական խումբը կարողանա փոքր-ինչ հաղթահարել գործի շուրջ ստեղծված ոգեւորությունը, զուգե ավելի իրատեսական դառնա եւ ռեալ գնահատի ապացույցները: Հետաքրքիր է նաեւ իրավաբաններից ոմանց այն տեսակետը, որ 27-ի գործով ավելի ուշ կալանավորված անձանց վերաբերյալ կալանելու որոշում կայացնող դատավորներն առաջնորդվում են ոչ թե օրենքներով, այլ՝ հակառակն անելու համարձակություն չունեն եւ ցանկություն չունեն իրենց անձի շուրջ քննարկում ծավալելու՝ վտանգ զգալով հասկանալի բացասական վերաբերմունքից:

Ս. Պ.

Հայկական պատվիրակություն Կարսում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օրերս հայկական պատվիրակությունը, որի կազմում են եղել ԱԳՆ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի վարչության պետ Գրիգոր Առաքելյանը, նույն վարչության Թուրքիայի բաժնի պետ Արսեն Գասպարյանը, Գյումրիի քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանը, Շիրակի մարզպետի տեղակալ Սեյրան Պետրոսյանը, այցելել է Կարսի շրջան, ուր Կարսի քաղաքապետ Նայիֆ Ալիբեյօղլուի եւ նահանգապետ Նեւզաթ Թուրհանի հետ քննարկել է հայ-թուրքական սահմանի վերաբացման հեռանկարները: Այս մասին հաղորդում է թուրքական «Անատոլու» գործակալությունը: Հանդիպման ընթացքում Կարսի նահանգապետը հույս է հայտնել, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ առկա խնդիրները կլուծվեն ամենամոտ ժամանակներս: Նա նշել է, որ սահմանի վերաբացումը էապես կնպաստի Կարսի շրջանի տնտեսական զարգացմանը: Հայկական պատվիրակությունը հանդիպել է նաեւ Կովկասյան համալսարանի ռեկտոր, պրոֆեսոր Նեջաթի Քայայի հետ, որը հանդես է եկել Երեւանի եւ Գյումրիի համալսարանների հետ համագործակցություն ծավալելու նախաձեռնության օգտին: Ըստ «Անատոլուի» հաղորդագրության, հայկական պատվիրակությունը պետք է այցելեր նաեւ Վան:

Հայաստանի ԱԳՆ-ից «Նոյյան Տապանին» հաստատեցին, որ հայկական պատվիրակությունն իսկապես այցելել է Կարս, եւ այնտեղ քննարկվել է հայ-թուրքական սահմանի վերաբացման խնդիրը:

Անկարայի համալսարանում հիմնվելու է հայագիտական ամբիոն

Լոս Անջելեսից «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի խմբագիր Հարութ Սասունյանը մեզ տեղեկացնում է, թե Թուրքիայի կրթության նախարարությունն անցյալ շաբաթ անակնկալ հայտարարել է, որ պատրաստվում է հայոց լեզվի ու գրականության ամբիոն հաստատել Անկարայի պետական համալսարանում: Համալսարանի փոխռեկտոր, պրոֆ. Ալի Էրքան Էքին իր հերթին հայտարարել է, թե Սեյիս Սերթչելիք անունով թուրք մի դասախոս արդեն ուղարկվել է Պետերբուրգի համալսարան խորանալու հայոց լեզվի ուսումնասիրման մեջ: Ակնկալվում է, որ նա 6 ամսից վերապատրաստված կվերադառնա Անկարա եւ կստանձնի նոր հաստատվելիք ամբիոնի վարիչի պաշտոնը:

Ի՞նչ է բուն նպատակը հայագիտական այդ ամբիոնի հաստատման, իրավամբ հարց է տալիս Հարութ Սասունյանը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊՈՂՈՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

տեղական

Բագրատաշենի շուկան՝ փակման վտանգի առջեւ

Փաստերը խոսում է ցանկացած մեկնաբանությունից

Ըստ ՀՀ կառավարության Տավուշի մարզի Բագրատաշենի շուկայի գործունեությունը կանոնակարգելու մասին անցյալ տարվա ապրիլին ընդունած որոշման՝ սահմանամերձ առեւտրի տարածքով ՀՀ եւ Վրաստանի տարածքներն են ներմուծվում եւ արտահանվում միայն հայկական եւ վրացական ծագում ունեցող ապրանքներ: Նշված երկու երկրների ծագումով ապրանքներն այնքան էլ շատ չեն, անհրաժեշտ մթերքների (ալյուր, աղ) ներմուծումը խնդիր է դառնում սահմանափակումների եւ հարկի-անհարկի գանձումների պատճառով: Նախկինի համեմատ 50 տոկոսով պակասել է ժողովրդի հոսքը շուկա, որն աստիճանաբար փակման վտանգի առաջ է կանգնում: Չի բացառվում, որ այդ դեպքում որոշ առեւտրական կազմակերպություններ այն գնեն եւ վրացական կողմից ապրանքներ ներմուծելով, մանրածախերը վճարելով՝ վերավաճառեն հասարակությանը: Դժվար է ասել, թե կարդարացվի այս ձեւը հօգուտ գնորդի: Յուրաքանչյուր նոր կառավարություն այս առեւտրի շուկայի գործունեության կարգավորման իր օրենքներն է պարտադրում, լավ կստացվի՝ փառք Աստծո, չի ստացվի՝ կփոխենք: Մի ողջ ժողովուրդ դարձել է տնտեսական փորձարկումների ոլորտ: «Ազգը» դեռեւս հունիսին անդրադարձել էր նշված որոշման բացասական հետեւանքներին, սակայն խնդիրը ավելի է բարդանում, եւ էական տեղաշարժ չկա: Թե ինչպես են այդ որոշումներն ազդում մարդկանց հոգեկան եւ սոցիալական վիճակի վրա, բավական է որեւէ երեքշաբթի այցելել շուկա, զննել հրմշտող, աղմկող, ցեխի ու կեղտի մեջ անցուդարձող, բեռնակիր ու հոգնատանջ ամբոխի խառնաշփոթում, տեսնել հանապազօրյա հացը վաստակելու ճանապարհին առաջացող անհեթեթություններն ու գերնյարդային վիճակը: Փաստերը խոսում է ցանկացած մեկնաբանությունից:

«Անտեսվում է տեղական ղեկավարների կարծիքը շուկայի մասին»

Տուֆակերտ պարսպապատված առեւտրի տարածքը բերդի տպավորություն է թողնում: Մուտքի վճարը 100 դրամ է, եւս 100 դրամ՝ մեծածավալ ապրանքով ելքը: Շուկան ամսական 1,5 մլն դրամի եկամուտ ունի, տարածքը համարվում է առեւտրի ազատ գոտի: Որքանո՞վ է շուկա մտնողն իրեն զգում առեւտրի ազատ գոտում, եւ ինչքանո՞վ է իրականացվում ազատ առեւտուրը: «Դա կախված է մեր եւ վրացական կողմի փոխհամաձայնությունից, իսկ այսօրվա դրությամբ կոնկրետ պայմանավորվածություն չկա, վիճակն ինչ-որ տեղ բարդիթողի է, ինչը պետական մակարդակի լուծման խնդիր է», ասաց շուկայի փոխտնօրեն Սամուել Սամյանը: Ազատ առեւտրին խանգարող հանգամանքներն սկսվում են կամրջի վրա սահմանապահների անձնագրային ստուգումներից, որոնք խոչընդոտում են շուկայի նորմալ աշխատանքին (տեղեկացա, որ տարածքի վերանորոգումից հետո մեր զինվորները ստուգումները կկատարեն մինչեւ շուկա մտնելը, իսկ կամուրջն ուղղակի կխսկվի որպես սահմանային տարածք): Կամրջի մյուս ծայրում վրացի սահմանապահները հայերի անձնագրերում արտասահմանյան մուտքի թույլտվության բացակայության դեպքում հազար դրամ են պահանջում: Շուկայի վարիչ Սարիբեկ Օհանյանի կարծիքով, եթե սա հայ-վրացական համատեղ առեւտրի գոտի է, նման ստուգման կարիք չպիտի լինի, քանի որ շատերը ֆինանսական հնարավորություն չունեն արտասահմանյան մուտքի թույլտվության կնիքն ունենալու իրենց անձնագրերում:

Վրացական կողմում օրինական գանձում կատարում է միայն շուկայի հսկիչը՝ գնումների թույլտվության կտրոն փոխանցելով մեր քաղաքացուն: Գնորդը վերադարձին ստիպված է վճարել վրացական կողմի շուկայի հսկիչներին (մաքսային, զինվորական) ըստ նրանց քմահաճույքների, որը սովորաբար ուղեկցվում է հայհոյանքներով, վեճերով, քաշքշուկով, կոպիտ, անհարգալից վերաբերմունքով, իսկ հայկական կողմն իրավազորու չէ կանխելու նման տհաճ երեւույթները մեր հայրենակիցների հանդեպ վրացական կողմում:

Բագրատաշենի շուկայից հիմնականում օգտվում են Տավուշի եւ Լոռու մարզերը: Ամենածանրաբեռնված օրը երեքշաբթին է, երբ գալիս են Հայաստանի հեռավոր շրջաններից՝ Եղեգնաձորից, Զանգեզուրից, Ղարաբաղից, միայն այդ օրը միջին հաշվով 200 տրանսպորտի միջոցներ են գտնվում շուկայի ավտոկայանում: Սեկ մուտքը չի բավականացնում, սկսվում է անտանելի հրմշտոց, հրարանցում, բարձրանում է բողոքի ու դժգոհության ալիք: Վաղ առավոտից ընթանում է առեւտուրը, կեսօրից սկսվում են անվերջանալի բանակցությունները ապրանքների անցկացման համար, որոնք ընթանում են մերթ հորդորներով, մերթ սպառնալիքներով, երբեմն ավարտվում ծեծկռտուքով եւ նոր ընթացք ստանում ոստիկանության բաժանմունքում:

Պրն Օհանյանի հավաստմամբ, համապատասխան մարմինների պատշաճ անձինք բանակցությունների ժամանելիս անմիջապես անցնում են Վրաստանի սահման՝ առանց շուկայի տնօրենության հետ խորհրդակցելու տեղում առեւտրի կազմակերպման արդյունավետ ընթացքի հարցերի շուրջ, անտեսվում է տեղական ղեկավարների կարծիքը շուկայի մասին, ովքեր լավ գիտեն տարածքային առեւտրի առանձնահատկությունները եւ կարող են որոշակի առաջարկություններ անել ի շահ եւ պետության, եւ ժողովրդի:

«Մաքսային ծառայողն օրենքները կատարող անձ է»

Բնակչությունը վաղուց հոգնել է հարափոփոխ օրենքներին ծանոթանալուց, սակայն դրանց չիմացությունն էլ հանգեցնում է սխալ դեպքում ապրանք տեղափոխելու ճանապարհին մաքսային ծառայողների եւ խոշոր գնումներ կատարող առեւտրականների միջեւ, մեղմ ասած, անհաճո վերաբերմունքի:

Բագրատաշենի սահմանամերձ առեւտրի տարածքը մանրածախ առեւտրի շուկա է, մաքսային հսկողության գոտի: Հարց է առաջանում՝ «եթե մաքսային տեսուչը շուկայի տարածքում գանձում չի կատարում, ինչո՞ւ է այնտեղ»: Մաքսային կետում տեղեկացա, որ մաքսային ծառայողը ոչ միայն գանձումներ կատարելու համար է, այլեւ՝ առեւտուրը հսկելու (հիշեցնենք, որ շուկան հսկվում է նաեւ ոստիկանության, սահմանապահ զինվորների, շուկայի տնօրենության կողմից): Գանձումները կատարվում են շուկայից դուրս, ճանապարհին, ընդ որում անցյալ տարի Բագրատաշենի շուկայից գանձումներ չեն եղել, բացառությամբ արեւածաղկի արտահանումից չնչին գումարների: Այս տարի գանձումներ կատարվել են վերջին մի քանի օրերին (դրանց չափը ճշտել չհաջողվեց): Պետի տեղակալ Վարդան Մարգարյանը փաստեց, որ մաքսային ծառայողն «օրենքները» կատարող անձ է: Ըստ մաքսատուրքերի մասին 1998 թ. ԱԺ-ում ընդունված օրենքի՝ քաղաքացիներն առանց մաքսատուրք վճարելու ՀՀ մաքսային տարածք կարող են ներմուծել ոչ ավելի, քան 50 կգ՝ 500 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ընդհանուր արժողությամբ ապրանք: Նույն անձը նախատեսված արտոնությունից մեկ օրացուցային ամսվա ընթացքում կարող է օգտվել երկու անգամից ոչ ավելի, իսկ օտարերկրյա ֆիզիկական անձանց ներմուծած ապրանքը պարտադիր պետք է ձեւակերպվի ՀՀ ֆիզիկական կամ իրավական անձի անունով: Մուրճ կարելի է ներմուծել միայն մեկ կգ, ծխախոտ՝ 400 գլանակ:

Ընդհանուր մուծումները բեռնափոխադրության ընթացքում վրացական կողմում կազմում են 37 տոկոս, հայկական կողմում՝ 30 տոկոս, որից ելնելով խախտվում է ապրանքաշրջանառության բալանսը: Ապրանքի համապատասխանելիության արտոնագիրն արժե 120 ԱՄՆ դոլար: Ի համալրումն ամենի, նկատի առնելով շուկայի մանրածախ առեւտրի գոտի լինելու պայմանը, ժողովրդի գործազրկության եւ շուկայում առեւտրի միջոցով մի կերպ ընտանիքը պահելու հանգամանքը, պարզ ու արդարացի են առեւտրով զբաղվողների բողոքները, միայն թե դրանց հասցեատերերը նշված օրենքները պարտադրողները պիտի լինեն, ոչ թե պարտադրված օրենքներն ի կատար ածողները: Ի դեպ, մաքսային տեսուչներն առաջարկություններ են մշակում մաքսատուրքերի օրենքի վերանայման համար, արտոնագրերի գների իջեցման ու գանձման տեխնիկայի շուրջ:

Բագրատաշենը Հայաստանի հյուսիսային գլխավոր դարպասն է: Հանրապետության շուկաներում վաճառվող ապրանքների մեծամասնությունը ներմուծվում է այս տարածքով: Վերը նկարագրված իրավիճակը բարդացնում, գրեթե անհնարին է դարձնում ներկրողի ու արտահանողի գործունեությունը: Շուկայի նորմալ աշխատանքի խնդիրը հրատապ լուծում է պահանջում, այլապես հազարավոր բնակիչներ կմնան առանց աշխատանքի եւ կզրկվեն ապրուստ վաստակելու միջոցից:

ՆԱԻՐԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՏԱՐԱԾՔ

Ուժեղ քամիները շարունակվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հաղորդել ենք, հանրապետության որոշ մարզերում երկօրյա ձյունախառն մրրիկների հետեւանքով տուժել են մի շարք բնակավայրեր՝ պոկվել են տների տանիքները, ջարդվել ապակիներ, տապալվել են էլեկտրահաղորդման սյուներ, վնասվել են կապի գծերը: Մասնավորապես, տարերքը վնասներ է պատճառել Գեղարքունիքի, Արագածոտնի, Սյունիքի մարզերին, որտեղ քամու արագությունը հասել է վայրկյանում 20-22 մետրի: Ինչպես ասաց ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի պետ Նիկոլայ Գրիգորյանը, ներկայումս քամիները շարունակվում են Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու տարածաշրջանում: Վնասների չափը ճշգրտված չէ, քանի որ, ըստ պրն Գրիգորյանի, մարզերը մայրաքաղաքին կապող մայրուղիները փակ են:

Շուկայում փչացմամբ կեղծ յուղ է հայտնաբերվել

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պարզվեց, որ կեղծ է եղել ՀՀ առողջապահության նախարարության դեղերի եւ բժշկական տեխնիկայի գործակալության տեսչական բաժնի աշխատակիցների կողմից դեղագործական շուկայում հայտնաբերված փչացմամբ յուղը: Ինչպես ցույց են տվել լաբորատոր անալիզները, այն շշերում, որոնց վրա փակցված էին «Ալթայսերվիզ բիոֆարմ» պիտակներ, կարտոֆիլների խառնուրդով (գազարի մեջ պարունակվող նարնջագույն միացություններ) սովորական բուսական յուղ է եղել:

Տավուշի մարզում փոթորիկ չի եղել

ՏԱՎՈՒՇ, 20 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերջին օրերին Տավուշի մարզում փոթորիկ չի եղել: Տավուշի մարզպետարանից «Նոյյան տապանի» թղթակիցը տեղեկացավ, որ ուժգին քամի եղել է միայն հունվարի 18-ին ժամը 16:00-18:30-ի սահմաններում՝ Դիլիջանի տարածքի Թեղուտ եւ Հաղարծին գյուղերի տարածքում: Թեղուտում քամուց պոկվել են 8, իսկ Հաղարծինում՝ 1 առանձնատան տանիքների ասբոշիֆերները:

Ամանորյա նվերներ աղետի գոտու անապահով երեխաներին

Լոնդոնի «Գեւորգ Թախթա» կիրակնօրյա ազգային վարժարանն արդեն երրորդ տարին «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի միջոցով դպրոցական անհրաժեշտ պիտույքներ եւ հագուստ է հասցնում Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի սոցիալապես առավել անապահով երեխաներին:

Անցած տարի վարժարանի սաների եւ ուսուցիչների հավաքած գումարով գնված գրենական պիտույքներ հանձնվեցին Մարտակերտի շրջկենտրոնի եւ գյուղերի չորս դպրոցների աշակերտներին:

Այս տարի Լոնդոնի «Գեւորգ Թախթա» կիրակնօրյա ազգային վարժարանը 4000 դոլար ընդհանուր արժողությամբ ամանորյա նվերներ՝ քաղցրավենիք եւ բաճկոններ, մասուցեց Լոռու մարզի Գոգարան գյուղի 281 աշակերտների եւ Գյումրիի 100 անապահով երեխաների:

Վարժարանի տնօրեն Անահիտ Ղազարյանը հայտնեց, որ ծրագրին այս տարի աշակերտներից եւ ուսուցիչներից բացի, 700 ֆունտ ստեռլինգ նվիրատվությամբ մասնակցել են տեր եւ տիկին Չախմախչյանները՝ ի հիշատակ իրենց բարեկամ Կարպիս Վաճառականյանի:

ԳՈՀԱՐԻԿ ՎԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսանողական հանրակացարանում ուսանողներ չեն բնակվում

Յուրաքանչյուր շրջանաբնակ ուսանողի համար հանրակացարանը երկրորդ տունն է: Եվ ես որոշեցի պարզել, թե ինչպես են ապրում ուսանողներն իրենց երկրորդ տանը: Դիմեցի Ավանի առեւտրա-իրավագիտական տեխնիկում, քանի որ վերջինս ունի իր սեփական ուսանողական հանրակացարանը: Եվ պատկերացրեք, հանրակացարանում ոչ մի ուսանողի չհանդիպեցի...

1974 թվականին քաղաքապետարանը հողատարածք է տրամադրել Հայկոոպին՝ ուսանողական հանրակացարան կառուցելու համար: Շնորհիվ Հայկոոպի աշխատակիցների՝ 1986-1988 թվականներին շենքը շահագործման է հանձնվել երկու մասնաշենքով: Մինչեւ 1991 թվականը հանրակացարանը ծառայեցվում էր իր նպատակներին: Աղա սոցիալական ապահովության նախարարությունը խնդրանքով դիմում է Հայկոոպին, որոշ փախստականների հյուրընկալել հանրակացարանում՝ մեկ տարի ժամանակով: Պայմանագիրը կնքվում է ըստ առաջարկված ժամկետի, իսկ փախստականները մինչեւ այժմ ապրում են: Հանրակացարանում փախստականներից բացի ապրում են նաեւ մի քանի երկրապահ կամավորականների ընտանիքներ (5-7):

Իսկ որոշ տեղաբնակներ ուղղակի գիտեին, որ հանրակացարանում ազատ սենյակներ կան, ջարդում են դուռը եւ բռնագրավում սենյակը: Հետո խնդրանքով «հյուրընկալ» Հայկոոպին են դիմում Հայհողշին ինստիտուտից՝ ժամանակավորապես իրենց աշխատողներին կացարան տրամադրել (քանի որ նրանց շենքերը վթարային վիճակում էին), մինչեւ իրենք այդ ընտանիքներին բնակարանով ապահովեն: Բնակարանները տրված են, իսկ ժողովուրդը չի ուզում «ծեռքից բաց թողնել» այս մեկն էլ: Այնինչ Հայկոոպը ետ է պահանջում հանրակացարանը՝ նորից ուսանողական դարձնելու նպատակով:

«Հիմա ունենք 60-65 շրջանաբնակ ուսանողներ, որոնք դիմել են մեզ հանրակացարանում սենյակներ ստանալու խնդրանքով», նշեց տեխնիկումի տնօրեն պարոն Սեդրակյանը: Շուտով կնքելու են հայ-ֆրանսիական պայմանագիր Հայկոոպի եւ ֆրանսիական վարչության հետ, որին մասնակցելու է նաեւ պետությունը: Դրանով մենք նոր ուսումնական տարում մտադիր ենք հանրակացարանի մի մասը տրամադրել ֆրանսահայ ուսանողներին, իսկ մյուսը՝ մեր տեխնիկումի ուսանողներին»:

Բացի դրանից Հայկոոպն իր հովանավորության տակ է վերցրել «Զատիկ» մանկատան 26 որբ երեխաներին: Փաստորեն Հայկոոպը ունենալով իր սեփական տունը, բնակված է տալիս այլ հանրակացարանների՝ հովանավորյալներին ապաստան տալու համար:

– Իսկ հանրակացարանում ազատ սենյակներ կա՞ն, եթե կան, ինչո՞ւ ուսանողներին չեք տրամադրում:

– Ազատ սենյակներ կան, սակայն ուսանողները չեն ցանկանում ապրել՝ շրջապատի պատճառով...

Հանրակացարանում կան մարդիկ, որոնք անբարո կյանք են վարում եւ դրանով գրավում շրջապատի ուշադրությունը: Ես տեսա բազմաթիվ դիմում-բողոքներ, որոնք գրել էին հենց այդտեղի բնակիչները: Եվ ի վերջո հանրակացարանն էլ մի տուն է, եւ ինչպես բոլոր տները, հանրակացարանն էլ ունի իր օրենքներն ու կանոնները, եւ բոլորը, ովքեր ապրում են այդ մեծ տանը, պարտավոր են ենթարկվել այդ կանոններին, անկախ նրանից ուսանո՞ղ են, թե՞ ոչ:

Վերջում տնօրենի օգնական, իրավաբան Արսեն Սիկոյանը նշեց. «Մենք իրավունք չունենք անտեսելու այս անկարգությունը, քանի որ օրենքը պահանջում է՝ հակառակ դեպքում մեզ կենթարկեն պատասխանատվության անգործության համար: Մենք գործում ենք օրենքի սահմաններում՝ չմոռանալով մարդկայինը»:

Այս խնդրի լուծումը ոչ միայն պետական, այլեւ բարոյական պարտք է:

Լ. ՄԵԼԻՔՄԱՐՏՈՅԱՆ

ԱԶԳ

Ձեռնարկներ

Ինչո՞ւ են թերզարգացած Ճապոնիայի հետ տնտեսական կապերը

Նախաձեռնությունները առայժմ միայն ճապոնական կողմից են

90-ական թվականների կեսերից մինչ այժմ ճապոնական խոշոր կորպորացիաների ներկայացուցիչները բազմիցս այցելել են Հայաստան, սակայն մինչեւ այժմ որեւէ կոնկրետ ներդրումային կամ այլ բնույթի ծրագիր չի իրականացվել։ Դա չի նշանակում, իհարկե, որ Հայաստանը չի հետաքրքրում տնտեսապես զարգացած այդ երկրին. մինչ այժմ առանձին նախագծերի իրականացման հնարավորություններն ու ներդրումային դաշտը ուսումնասիրելու նպատակով Հայաստանում են եղել ճապոնական գրեթե բոլոր խոշոր կորպորացիաների ու ընկերությունների ներկայացուցիչները «Միցուի», «Միցուբիսի», «Սումիտոմո», «Իտոչու», «Մարուբենի», «Նիսյու Իվայի» եւ այլն։ Այսօր միանշանակ կարող ենք արձանագրել, որ ճապոնական ընկերությունները լրջորեն հետաքրքրված են Հայաստանում ներդրումներ կատարելով, սակայն նրանց խանգարում են անընդհատ փոփոխվող կառավարություններն ու անհետեւողականությունը։ Պատվիրակները գալիս են Հայաստան, պայմանավորվածություններ, նախնական համաձայնություններ են ձեռք բերում մի վարչապետի ու նրա կառավարության առանձին նախարարների հետ. վերադառնում. նրանց փոխարեն գտնում են նոր վարչապետ ու նախարարներ, եւ ստիպված են լինում ամեն ինչ սկսել զրոյից։ Նախաձեռնությունները, հետեւաբար, հայ-ճապոնական տնտեսական կապերը դոփում են տեղում ու մնում թերզարգացած, եւ սայլը տեղից չի շարժվում։

«Միցուբիսին» կլինի առաջինն ու թերեւս ոչ վերջինը

Եթե մյուս երկրների տարածքում կարող են մատնանշել թեկուզ մեկ կամ մի քանի սկսված, իրականացվող կամ կասեցված ներդրումային ծրագրեր, ապա Ճապոնիայի դեպքում չկա գոնե մեկ օրինակ, թեկուզ միայն «նմուշի համար»։ Եվ միայն օրերս ճապոնական խոշորագույն կորպորացիաներից մեկի՝ «Միցուբիսիի» Հայաստան կատարած երկօրյա այցի ընթացքում ձեռք բերված պայմանավորվածությունները թույլ են տալիս արձանագրել, որ «սառույցը հալվում է»։ Կորպորացիայի ներկայացուցիչների ու ՀՀ կառավարության, մասնավորապես վարչապետի հետ բանակցություններում կորպորացիան վերջապես նախնական պայմանավորվածություններ ձեռք բերեց երեք կոնկրետ բնագավառներում (էներգետիկա, տրանսպորտ եւ լեռնամետալուրգիա) ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ։ Առաջին՝ ճապոնական կողմը մտադիր է նոր 400 մգվտ հզորությամբ գազատուրբինային ջերմակայան կառուցել, երկրորդ՝ ճանապարհների վերականգնման համար իրականացնել 10 մլն դոլարի վարկային ծրագիր եւ երրորդ՝ իրականացնել լեռնահանքային ոլորտի զարգացման մի գլոբալ ներդրումային ծրագիր։ Առաջին փուլում նախատեսվում է Զանգեզուրի լեռնամետալուրգիական կոմբինատին սարքավորումներ մատակարարել, որի հաջող իրականացման դեպքում կհիմնվի նաեւ համատեղ ձեռնարկություն։

«Սումիտոմոն» կարող է լինել երկրորդը, եթե...

Նշենք, որ բացի «Միցուբիսիից» Հայաստանի համար որպես ամենահավանական ներդնող կարող է դառնալ «Սումիտոմո» կորպորացիան։ Այս բազմապրոֆիլ կորպորացիան ճապոնական ամենախոշոր հինգ տնտեսական կառույցներից մեկն է. միայն անցյալ տարի այս կորպորացիայի տարեկան ապրանքաշրջանառությունը հասել է 165 մլրդ դոլարի։ Կորպորացիան Հայաստանով հետաքրքրված է դեռեւս 1996 թ., երբ «Սումիտոմոյի» գործադիր տնօրենը այցելեց Հայաստան, կնքվեց երկու փաստաթուղթ՝ բազմակողմանի երկարաժամկետ համագործակցության վերաբերյալ, մեկը ՀՀ արդյունաբերության նախարարության, մյուսը՝ Արդյունաբերողների ու գործարարների միության հետ։ Այդ ժամանակվանից սկսած տարին մի քանի անգամ կորպորացիայի ներկայացուցիչներն այցելում են Հայաստան՝ իրականացնելու իրենց կոնկրետ ծրագրերը։ Դրանցից առաջինը վերաբերում էր «Նաիրիտի» վերագործարկմանը։ Սույն 30 մլն դոլար արժողության այդ ներդրումային ծրագիրը, սակայն, այդպես էլ չիրականացվեց, քանի որ ՀՀ կառավարությունը (չգիտես ինչու) գերադասեց «Նաիրիտի» ներդրումային փաթեթը հանձնել «Ռոսկոնտրակտին»։ Ճապոնացիները «սառեցին» ու ետ կանգնեցին այդ ծրագրից, բայց «Ռոսկոնտրակտի» հետ էլ ոչինչ չստացվեց, ու երկու ծրագրերն էլ ի չիք դարձան։ Բացի «Նաիրիտից» «Սումիտոմոյի» մյուս ծրագրերն էին «Զվարթնոց» օդանավակայանի վերակառուցումը, մինի-գյուղատնտեսական մեքենաների լիզինգային ընկերության ստեղծումը։ «Սումիտոմոն» հետաքրքրված է նաեւ տրանսպորտային, սոցիալական եւ այլ հարցերով։ Կորպորացիայի հայաստանյան հիմնական գործընկերը ՀԱԳՄ-ն է, որի նախագահ Առամ Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ Հայաստանում արդեն գործում է կորպորացիայի ներկայացուցչությունը։ Անցյալ դեկտեմբերին նախատեսվում էր մեծ շուքով կազմակերպել նրա շնորհանդեսը, սակայն հայտնի իրադարձությունները խանգարեցին ինչպես այդ, այնպես էլ այլ ծրագրերի իրագործմանը։ Մասնավորապես, ըստ Ա. Վարդանյանի, սեպտեմբերին Ճապոնիայում անցկացված հայ-ճապոնական բիզնես-ֆորումի շրջանակներում, որին մասնակցում էին ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանն ու հայաստանյան գործարարներ, ճապոնական մի քանի խոշորագույն գործարար ասոցիացիաների ու կորպորացիաների նախագահներին էր փոխանցվել ՀՀ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի հրավերը։ Անցյալ նոյեմբերին նախատեսված էր Ճապոնիայի կորպորացիաների ասոցիացիայի՝ «Ռոսորոյի», տրանսպորտային ու ինժեներային կորպորացիաների ասոցիացիայի՝ «Ջեթեի» եւ «Սումիտոմոյի» նախագահների այցը Հայաստան, սակայն դա էլ տեղի չունեցավ, դարձյալ հայտնի պատճառներով։ Այցը տեղափոխվել է փետրվար-մարտ ամիսներ։ Այդ ժամանակ էլ թերեւս կիրագործվի հայ-ճապոնական տնտեսական համագործակցության կոմիտեի արդեն մի քանի պլանավորված, բայց տարբեր պատճառներով հետաձգվող ծրագիրը։ Ընդհանրապես, Ճապոնիան լուրջ հետաքրքրություններ ունի ԱՊՀ երկրների նկատմամբ, եւ Հայաստանը այդ երկրների հետ համեմատած նման է գնացքից ուշացած ուղեւորի։

Հայաստանը ուշացել է, բայց՝ «լավ է ուշ, քան երբեք»

Այսօր Ճապոնիան ակտիվ գործունեություն է ծավալել ԱՊՀ գրեթե բոլոր երկրներում։ Վերջերս ստեղծվեց ճապոնա-վրացական տնտեսական համագործակցության կոմիտե։ Նմանատիպ կառույցներն արդեն ակտիվորեն գործում են նաեւ Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ադրբեջանում, Ղազախստանում ու Ղրղզստանում։ Ընդհանրապես, ճապոնական ընկերությունները զարգացող երկրներում ունեն իրենց յուրահատուկ գործելաոճը։ Քանի որ դրանք բազմապրոֆիլ կորպորացիաներ ու հոլդինգներ են, ապա նրանցից մեկի մուտքը մի երկիր կարող է լիովին փակել այդ երկրում ներդրումային դաշտը։ Հետեւաբար, կա մի յուրահատուկ համաձայնություն ճապոնական կորպորացիաների միջեւ՝ տարբեր երկրներում ազդեցությունների գոտիների բաժանման ու մեկը մյուսին «չխանգարելու» վերաբերյալ։ Օրինակ, ճապոնական ընկերությունների կոնսորցիումը նախագծում է ԱՊՀ տարածքում ստեղծել 2 արդյունաբերական գոտիներ՝ հատուկ տնտեսական կարգավիճակով, մեկը Ուզբեկստանում, մյուսը՝ Ղրղզստանում։ Նմանատիպ տեխնոպարկերի, հատուկ տնտեսական գոտիների ու ինկուբատորների ստեղծման ծրագրեր ունի «Ջեթեն» Հայաստանում։ Ընդհանրապես, Ճապոնիան ունի նաեւ «երրորդ երկրների» վարկավորման ու ներդրումային ծրագրերի իրականացման իր յուրահատուկ քաղաքականությունը։ Ներդրումային ծրագրերով սկզբում զբաղվում է կառավարությունը։ Կա մի հստակ մեխանիզմ, ըստ որի կառավարությունը ճապոնական էքսիմբանկի միջոցով սկզբում շատ «փափուկ» պայմաններով, ցածր տոկոսադրույքներով (մոտ 40 տարով ու մի քանի տոկոսով) վարկեր է տրամադրում տվյալ երկրին, իսկ հետո, երբ տվյալ երկրում հաստատվում է իր առեւտրային կամուրջը, սկսվում են ներդրումային ծրագրերը։ Նույնիսկ եղել են դեպքեր, երբ կառավարությունը, համոզվելով իր վարկային ծրագրերի հաջողության մեջ, ներել է հսկայական գումարների վարկեր, դրանով էլ ավելի հաստատվելով վարկառու երկրում։ Ճապոնիայի ներդրումային քաղաքականությունը մյուս երկրների համեմատ տարբերվում է նաեւ իր յուրահատուկ «զգուշավոր ագրեսիվությամբ»։ Ճապոնական կորպորացիաները կարող են մի քանի տարի զգուշավոր ձեւով ուսումնասիրել տվյալ երկրի շուկան ու հնարավորությունները, ապա միանգամից, հախուռն մտնել այդ երկիր՝ գրավելով միանգամից մի քանի ոլորտներ։ Այս ամենը, իհարկե կանոնակարգված ու հստակ կազմակերպված է, հետեւաբար, շահում են այն երկրները, որոնց կառավարությունները ցուցաբերում են համարժեք քայլեր, այսինքն՝ կազմակերպվածություն ու հետեւողականություն։ Իսկ այդ հատկանիշներով, ցավոք, Հայաստանի իրար հաջորդող կառավարությունները չեն կարող պարծենալ, այլապես մի քանի տարվա ընթացքում կգրանցվեին ավելի լավ արդյունքներ հայ-ճապոնական հարաբերություններում։ Մանավանդ որ բոլոր նախապայմանները ու նաեւ Ճապոնիայի շահագրգռությունը կան։ Հիշեցնենք, որ մինչ այժմ այս երկրի կառավարությունը եղել է Հայաստանի տնտեսության վարկավորման ծրագրերին մասնակցող ամենամեծ դոնոր-երկրներից մեկը։ Ճապոնական վարկերը Հայաստան են գալիս ինչպես ՀԲ վարկային ծրագրերի շրջանակներում, այնպես էլ ԱՊՀ երկրների ֆինանսական օգնության ծրագրերի, մասնավորապես, ODA (Պաշտոնական զարգացման օգնություն) շրջանակներում։ Ճապոնական կառավարությունը մինչ այժմ Հայաստանին է տրամադրել մի քանի խոշոր դրամաշնորհներ, որոնք հիմնականում օգտագործվել են գյուղատնտեսության մեջ։ Կարեւոր է նաեւ երկու երկրներում դեսպանատների հիմնումը։ Ներկայումս ՀՀ արտգործնախարարի Ճապոնիայի հարցերով խորհրդականը ճապոնացի հայտնի գործարար Կազուո Իմաին է։ Վերջինս տարին մի քանի անգամ այցելում է Հայաստան, ունի մի քանի լուրջ ծրագրեր ինչպես բիզնեսի, այնպես էլ այլ ոլորտներում։ Նա Ճապոնիայում հիմնել է նաեւ «Նիտոն-Արարատ» ձեռնարկությունը, որը հայկական կոնյակ է ներմուծում Ճապոնիա։ Ճապոնական խորհրդարանի 4 տարբեր կուսակցությունների դեպուտատներ հանձնառել են նաեւ ստեղծել հայ-ճապոնական բարեկամության խումբ, որի նմանատիպը պետք է որ ստեղծվի նաեւ ՀՀ ԱԺ-ում։ Մի խոսքով, համագործակցության բոլոր նախադրյալները կան, մնում է, որ հայկական կողմը լինի շատ ավելի հետեւողական ու շահագրգիռ, այլապես նախաձեռնություններն անընդհատ կդոփեն տեղում, կշահեն ուրիշները, հատկապես մեր հարեւանները։

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Հայաստանում կայունության պահպանման դեպքում երկու-երեք ամիս հետո կմեծանա ներդրումների հոսքը

Ասում է ֆրանսիացի հոգեբան Սոլոն Սմիթը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Հայաստանը անցավ արագ կապիտալի շոկից, որ ապրեց հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական իրադարձությունների հետեւանքով, քանի որ ահաբեկչական գործողությունը չարժանացավ հասարակության քիչ թե շատ լայն շերտերի աջակցությանը, եւ ոչ մի քաղաքական ուժ չպաշտպանեց ահաբեկիչներին։ Այս մասին նշեց ֆրանսիացի խոշոր հոգեբան Սոլոն Սմիթը։ Համաշխարհային փորձը ցույց է տալիս, որ այն դեպքերում, երբ ահաբեկչական գործողությունը «առանձին դեպք» է կամ «անհատական» գործողություն, որ իրագործվել է հասարակությունից «մեկուսի», հասարակության վերականգնման ժամանակահատվածը երկար չի տեւում, ասաց պրն. Սմիթը։

«Չեմ կարծում, որ հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական իրադարձությունները կարող են կասեցնել ներդրումների հոսքը Հայաստան, դրանք պարզապես կարգելակեն այն ժամանակավորապես», նշեց պրն. Սմիթը։ Նրա կարծիքով, եթե ահաբեկչական գործողությունից հետո տեղի ունենար նախագահի, կառավարության փոփոխություն, կամ իշխանության զավթում, ապա ներդրումների հոսքը, իհարկե, կդադարեր։ Իսկ պետական կառավարման համակարգում լուրջ փոփոխություններ չկատարվեցին, այդ պատճառով ներդրումների որոշ դադարը ընդամենը սոսկ կարճատեւ երեւույթ է։ Ըստ նրա, 2-3 ամիս հետո, կայունության պահպանման դեպքում, երկրում կդիտվի ներդրումների հոսքի աճ։

Ըստ Սմիթի, անցման շրջանում, ինչպիսին ապրում է Հայաստանը, կարող են տեղի ունենալ ամեն տեսակի ահաբեկչական գործողություններ։ Այդ իմաստով անցումային գործընթացը չափազանց վտանգավոր է, անչափ դժվար է կոմունիստականից անցում կատարել դեպի ազատ հասարակություն, դրա համար անհրաժեշտ է թեկուզ մեկ սերնդի փոփոխություն։ Այդ պատճառով շատ կարեւոր է, որպեսզի պետության ղեկավարները կարողանան լինել ազնիվ եւ չխոստանան բարօրություն, ասենք, հինգ տարի հետո։ Ճիշտ կլիներ անկեղծորեն հայտարարել, որ վերացնել անցումային շրջանի հետեւանքները լավագույն դեպքում հնարավոր է մեկ սերունդ հետո։

«Ամենասարսափելին, որ ներարկում է մարդուն կոմունիստական վարչակարգը, պատասխանատվության բացակայությունն է։ Կոմունիստական վարչակարգը զրկել է մարդկանց սեփական նախաձեռնությունից», նշեց պրն. Սմիթը։ Իսկ երբ մարդիկ վերադառնում են իրենց պատասխանատվության գիտակցմանը, նրանք սկսում են գործել։ Այդ տեսակետից, պրն. Սմիթի կարծիքով, կոմունիստական վարչակարգը չկարողացավ «փչացնել» հայ ժողովրդին։

Պրն. Սմիթի կարծիքով, տարածաշրջանային տնտեսական համագործակցության զարգացման մեջ հայոց ցեղասպանության հարցը չպետք է վճռական դեր խաղա։ Ըստ նրա, պետք է հիշել եղեռնը, բայց չկոմպլեքսավորվել։ «Հիշողությունից չջնջել պատմության դառը էջը, այլ շրջել այն, բացել նորը։ Հիշողությունը չպետք է դառնա փաստարկ, որ թույլ չի տալիս աշխատել եւ շարժվել առաջ»։ Ըստ երեւույթին, ըստ պրն. Սմիթի, հարկավոր է շարունակել պայքարել ցեղասպանության ճանաչման համար այն պետության կողմից, որն իրականացրել է դա։ Հենց Թուրքիային է այդ ճանաչումը պետք առաջին հերթին, թեկուզեւ եվրոպական կառույցներում ինտեգրացման համար, նշեց պրն. Սմիթը։

Պրն. Սմիթի գնահատմամբ, դիտվում է սոցիալ-տնտեսական իրադրության որոշ բարելավում Հայաստանում։ Հայաստանը պետք է զարգացնի կրթության համակարգը, եւ այսօր այստեղ մեծ ներուժ կա բարձր տեխնոլոգիաների զարգացման համար։ Հայաստանի ապագան լավագույն դպրոցներ եւ համալսարաններ ստեղծելն է, որոնք բարձրորակ կադրեր կտան՝ կոչված լուծելու առավել դժվար խնդիրներ։ Համոզված եմ, որ Հայաստանի ապագան նաեւ ծառայությունների ոլորտի եւ տուրիզմի զարգացումն է։

Սոլոն Սմիթը Հայաստանում էր գտնվում վարչարարների եւ գործարարների պատրաստման CEMA Հայաստանի մենեջմենթի կենտրոնի կողմից կազմակերպվող ծրագրերի շրջանակում։ CEMA կենտրոնը հիմնադրվել է «Ֆրանսիայի հայկական միջմասնագիտական խմբի» GIIA ("Groupement Interprofessionnel International Armenien") եւ Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի կողմից։

ՆԱԻՐԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԱԶԳ

միջազգային

Հայացք ապագային

Հազարավոր տարիներ առաջ հզորագույն տերությունների կայսրերն ու թագավորները պալատական գուշակներին դիմելով ցանկացել են իմանալ երկրի ապագան: Գուշակությունների վերաբերյալ հետաքրքրությունը վառ է մնացել նաեւ հետագայում եւ ստացել տարբեր դրսեւորումներ աստղերից ելնելով մինչեւ մահկանացու մարդու ձեռքի ափի գծերը, խմած սուրճի բաժակի «նկարազարդումները» եւ վերջին շրջանում անչափ տարածված հորոսկոպները: Հետաքրքրությունն առավել «գայթակղիչ» է դառնում հատկապես մեր օրերում 21-րդ դարի նախաշեմին, երբ հրաժեշտ տալով մի ամբողջ հազարամյակի, պատրաստվում ենք մուտք գործել հույսերով ու հույզերով լի մի նոր հազարամյակ: Այս առնչությամբ «Նյուզուիք» շաբաթաթերթի դեկտեմբերի 27-հունվարի 3-ի զույգ համարում հատուկ ուղեցույց է տպագրվել, որտեղ շարադրված են տարբեր բնագավառներում սպասվող նորություններն ու ակնկալիքները: Թարգմանաբար մեր ընթերցողներին ենք ներկայացնում հատվածներ այդ ուղեցույցից:

Մեր դատողությամբ «բարեբաստիկ ակնկալիքները» մեծապես գերակշռում են «չարաբաստ մտահոգություններին»: Ճիշտ է, որոշ մութ ամպեր դեռեւս սպառնում են մարդկությանը (օզոնային շերտի բարակելը, մթնոլորտի համատարած ջերմացումը, չնաշխարհիկ կենդանիների իսպառ վերացումը, ԴԱԿ-ի շարունակվող տարածումը, տպագրված գրքերի մռայլ հեռանկարը եւ այլն), սակայն պայծառ սպասելիքները չափազանց հուսադրող են: Գեների հետազոտման եւ նանոկենսաբանության կիրառման շնորհիվ հնարավոր կլինի բուժել մի շարք անողոք հիվանդություններ, կատարելագործվելու են կենդանիներից վերցված օրգանների պատվաստումները մարդկանց կյանքը փրկելու նպատակով, ուղեղի գաղտնարանները թափանցելու միջոցով վերացվելու են որոշ անհատների թերությունները, ցեղական տարբերություններն ավելի են նվազելու խառնամուսնությունների ավելացման շնորհիվ, տեխնոլոգիան շարունակելու է զարգանալ արագընթաց քայլերով, համակարգիչները մուտք են գործելու ամեն բնագավառ պատասխաններ եւ տեղեկություններ տալով ամեն ինչի մասին, ավտոմեքենաներն այնքան «խելոքանալու» են, որ իրենք են մեզ «վարելու», առավել կատարելագործված տիեզերանավերը հետազոտելու են արեւային համակարգի ամենատարբեր հարթություններն ու խորությունները, Չինաստանը դառնալու է հաջորդ գերտերությունը եւ այլն:

Բայց առավել կոնկրետ օրինակներով քննենք տարբեր բնագավառներում սպասվող փոփոխությունները:

1900-ին ծնված անձը կարող էր հուսալ, որ կապրի մի փոքր ավելի, քան 36 տարին, այսօր միջին տարիքը 65-ն է, իսկ 2025-ին սպասվում է, որ գերազանցի 72-ը: Բայց հետնախորշերում ապրողների թիվը 1995-ի 810 միլիոնի փոխարեն 2025-ին հասնելու է 2,1 մլրդ մարդ: Եթե 1900-ին բնակչության խտությունը յուրաքանչյուր 4 մ^2-ում կազմում էր 12 հոգի, ապա 2025-ին կազմելու է 62 հոգի: Մինչեւ 2200 թվականն աշխարհի բնակչությունը գրեթե կրկնապատկվելու է: Ամերիկացիների համար նախատեսվում է, որ ավելի երկար կապրեն եւ կտեղափոխվեն ավելի տաք գոտիներ, օրինակ, Կալիֆոռնիա: Դժբախտաբար, նրանք նաեւ ավելի կգիրանան ու պարտքերի մեջ կխրվեն, քանի որ քոլեջներում կրթության ծախսերը կհասնեն մինչեւ 250 հազար դոլարի: Ամերիկայի բնակչությունը 50 տարի անց 272.330 հազարից (հուլիս, 1999) կհասնի 393.931 հազարի, որոնց 27 տոկոսը կլինեն 0-19 տարեկանները (ներկայիս 29 տոկոսի փոխարեն), 25 տոկոսը 20-39 տարեկանները (ներկայիս 29-ի փոխարեն), 23 տոկոսը՝ 40-59 տարեկանները (ներկայիս 26-ի փոխարեն) եւ 25 տոկոսը՝ 60 եւ ավելի տարեկանները (ներկայիս 16-ի փոխարեն): Ինչպես թվերն են ցույց տալիս, եթե մինչեւ 60 տարեկանների տոկոսային հարաբերությունները նվազելու են, ապա 60-ն անց տարեկանների տոկոսային հարաբերությունը զգալիորեն ավելանալու է: Աշխատանքային զբաղվածության տեսակետից, եթե 1995-ին 25-64 տարեկանները 4,1 անգամ ավելի էին, քան 65-ն անց աշխատողները, ապա 2030 թվին այդ հարաբերությունը նվազելու է 2-3 անգամ: Առաջիկա 50 տարիների ընթացքում Մ. Նահանգների բնակչության կազմը կրելու է հետեւյալ փոփոխությունը. եթե այժմ սպիտակամորթները կազմում են 82,3 տոկոս, սեւամորթները՝ 12,9 տոկոս, լատինաամերիկացիները՝ 11,2 տոկոս, ապա 2050 թվին այդ թվերը համապատասխանաբար դառնալու են 74,8, 15,4 եւ 24,5 տոկոս, ինչը նշանակում է, որ սպիտակամորթների քանակը նվազելու է ի հաշիվ մյուսների: Առաջիկա 20 տարվա ընթացքում ակնկալվում է, որ որոշ փոփոխություններ կարձանագրվեն նաեւ Ներկայացուցիչների պալատի, ըստ նահանգների, տեղերում: Այսպիսով, Կալիֆոռնիային հատկացված տեղերը կավելանան 9-ով, Տեխասինը՝ 5-ով, Ֆլորիդայինը՝ 3-ով, իսկ Արիզոնայինը՝ 2-ով: Դրանց հակառակ 5, 4, 3 եւ 2 տեղերով կնվազեն համապատասխանաբար Նյու Յորք, Փենսիլվանիա, Միչիգան եւ Օհայո, ինչպես նաեւ Իլինոյս նահանգներին հատկացված տեղերը: Առաջիկա 10 տարվա ընթացքում միայնակ ապրող տղամարդկանց թիվը 8-9 մլն-ից կբարձրանա 12 միլիոնի, իսկ նույն վիճակի կանանց թիվը 12-13 միլիոնից 16-17-ի:

Աշխատանքների տեսակետից մեծ պահանջարկ կարձանագրեն անձնական խնամակալների, տնային հիվանդապահների, համակարգչային ինժեներների եւ մեկնաբան-վերլուծողների պաշտոնները:

Ըստ «Նյուզուիքում» հրատարակված «Փիու» հետազոտական կենտրոնի տվյալների, հարցման ենթարկվածների 64 տոկոսը հավատացած է, որ հազարամյակի ընթացքում ահաբեկչական գործողություն տեղի կունենա ԱՄՆ-ի դեմ, 63 տոկոսը խոշոր էներգետիկ ճգնաժամ է կանխատեսում, 56 տոկոսը՝ ԴԱԿ-ից ավելի սարսափելի մի համաճարակ, 37 տոկոսը՝ ԱՄՆ-ի ներքաշում միջուկային պատերազմի մեջ, եւ 31 տոկոսը՝ աստերոիդի անկում երկրի վրա: Մյուս կողմից, լավատեսական առումով 81 տոկոսը, ըստ նույն կենտրոնի տվյալների, հավատացած է, որ քաղցկեղի բուժումը գտնվելու է, 79 տոկոսը նույն հավատը վերագրում է ԴԱԿ-ին, 57 տոկոսը նախատեսվում է, որը կապրի տիեզերքում եւ, վերջապես, 41 տոկոսը պատրաստվում է դիմավորել Հիսուս Քրիստոսին:

Պատրաստեց Դ. Ծ.

Հին կրքերի վերաբորբոքում ամերիկահայ համայնքում

Լոս Անջելեսից լրագրող Ռոջեր Գրեյսն անդրադառնում է ամերիկահայ համայնքում վերջերս վերստին բորբոքված կրքերին, որոնց ակունքները տասնյոթ տարվա վաղեմություն ունեն: 1982-ին Համբիկ (Համբի) Սասունյանը Վեստվուդում սպանեց թուրք դիվանագետ Քեմալ Արիքանին: Չնայած ոմանք կասկածի տակ են դնում փաստը, որ նա իրոք կատարել է սպանությունը, ուրիշները արդարացնում են նրա արարքը՝ որպես փոխհատուցում Ցեղասպանությանը զոհ գնացած մեր մեկուկես մլն հարազատների:

Կրքերի վերաբորբոքումը ներկայումս կապված է ֆիլմերի հայկական հաստատության տնօրենների վարչության հրապարակած հաղորդագրության հետ, որտեղ երախտագիտական խոսքեր են ասված պետության հասցեին վավերագրական մի ֆիլմ պատրաստելու նպատակով 471 հազար դոլար հատկացնելու համար, պայմանով, որ այնտեղ վարկաբեկվեն երբեմնի կառավարիչներ Ջորջ Դոյքմեջյանն ու Պիտ Ուիլսոնը՝ Սասունյանին ներում շնորհելու խնդրանքն իր մերժելու համար:

Կալիֆոռնիա նահանգի գերագույն դատարանի նախկին դատավոր, այժմ թոշակառու Արման Արաբյանն անմիջապես նամակով բացատրել է, որ երբեմնի դեմոկրատ առաջնորդ Ուոլտեր Խարաբյանի եւ նրա համախոհների տարածած լուրը վերոհիշյալ խնդրանքը մերժելու առնչությամբ, իրականությանը բոլորովին չի համապատասխանում, քանի որ նման խնդրանք երբեք չի եղել ոչ անհատների, ոչ էլ առավել եւս համայնքի կողմից: Նա իր նամակին կցել է 1999 թ. դեկտեմբերի 8-ին գրված մի փաստաթղթի օրինակը, որտեղ ներկայիս կառավարիչ Գրեյ Դեյվիսի իրավական հարցերի փոխքարտուղարը նշում է, որ «Սասունյանը ներման պաշտոնական խնդրագիր չի ներկայացրել ոչ Դեյվիսին, ոչ էլ նախորդ կառավարիչներին»: Արաբյանն իրավացիորեն բարձրացրել է այն հարցը, թե ո՞վ է այդ հերյուրանքի հետեւում կանգնած եւ ի՞նչ նպատակ է նա հետապնդում անմեղ մարդկանց վարկաբեկելով: Նա չի նշել Խարաբյանի անունը, բայց համայնքում բոլորը գիտեն, որ տարիներ շարունակ Խարաբյանը քննադատել է Դոյքմեջյանին Սասունյանին ներում չշնորհելու համար:

Ավելացնենք, որ Դոյքմեջյանը Կալիֆոռնիա նահանգի կառավարիչն էր 1983-90-թթ., իսկ Ուիլսոնը՝ 1991-98-թթ.: Արաբյանը 1983 թ. վճռաբեկ դատարանի, իսկ 1990-ին գերագույն դատարանի դատավոր է նշանակվել Դոյքմեջյանի կողմից: Խարաբյանն ասամբլեայի անդամ է ընտրվել 1966-ին եւ 5 տարի առաջ դարձել է մեծամասնության առաջնորդը: 1972-ին ասամբլեայի խոսնակ Բոբ Մորեթին նրան ազատել է զբաղեցրած պաշտոնից, որից հետո Խարաբյանը հավակնել է ընդհանուր դատախազի պաշտոնին, բայց ձախողվել է: «Կարնց եւ Խարաբյան» իրավաբանական ֆիրմայի գործընկերներից է եւ անցյալ տարվա հունիսից սենատոր Բարբարա Բոքսերի կողմից նշանակվել է Կալիֆոռնիայի կենտրոնական քաղամասի իրավագիտական խորհրդատվության կոմիտեի նախագահ:

Հ. Ծ.

ԿԻՊՐՈՍ

Ո՞վ ում է առաջարկում խաղաղության ծխամորճը

Մեզ հասած տվյալների համաձայն, արդեն քանվեց տարի Կիպրոսի կառավարությունը, ելնելով մեկ միասնական երկիր սկզբունքից, ոչ միայն թշնամաբար չի վերաբերվում թուրքական գրավյալ տարածքի բնակչությանը, այլեւ ավելին փորձում է ամեն գնով բավարարել նրա պահանջները: Այսպես, օրինակ, նույնիսկ այն դեպքում, երբ էլեկտրական հոսանքի խափանումներ են լինում կղզու հունական մասում, ամեն ինչ արվում է, որ թուրքական մասում մատակարարումը անխափան լինի, այն էլ գրեթե անվճար: Բացի այդ, ինչպես դրամական միավորի, այնպես էլ դրոշմանիշների վրա Կիպրոսի կառավարությունը բացի հունարենից զետեղում է նաեւ թուրքերեն մակագրություններ: Անտեսելով այս ամենը, թուրքական կողմն այժմ ինքն է «խաղաղության ծխամորճ» առաջարկում Կիպրոսին ջրի տեսքով: Ահա թե ինչ է գրում Ստամբուլից Մեթին Մունիրը «Ֆայնենշլ թայմս» հեղինակավոր թերթի հունվարի 18-ի համարում:

Ստամբուլում գործող Ալսիմ-Ալարկո ընկերության առաջնորդությամբ միջազգային մի կոնսորցիում այս տարվա երկրորդ կեսին սկսելու է կառուցել աշխարհի առաջին ընդծովյա խողովակաշարը, որը ջուր է տեղափոխելու Թուրքիայից Կիպրոս (թուրքական մաս-խմբ.):

Անկարան հույս ունի, որ այսպես կոչված «Խաղաղության ջրի ծրագիրը» ծառայելու է որպես կատալիզատոր՝ հաշտեցնելու Կիպրոսի թուրքերին եւ հույներին, որոնք կղզու տարբեր մասերը գրավել են այն օրվանից, երբ թուրքական զորամիավորումները ափ են դուրս եկել այնտեղ 1974-ին:*

78 կմ երկարությամբ խողովակաշարը մատակարարելու է տարեկան 75 մլն խմ ջուր, որն ավելին է, քան թուրքերի պահանջը կղզում: Դրա մեկ մասը կարելի է տալ Կիպրոսի հույներին:

Ալսիմ-Ալարկոյի նախագահ Իցհակ Ալացոնը նշել է, որ Միացյալ Նահանգները հավանություն է տվել ծրագրին, որովհետեւ դրանում տեսնում է խաղաղությանը նպաստելու հնարավորություն: Միացյալ Նահանգների հավանությունը կարեւոր է նաեւ ֆինանսավորման տեսակետից, քանի որ պրն Ալացոնի դիմած երեք բանկերից երկուսը՝ Չեյզը եւ Սիթի բանկը, ամերիկյան են: Երրորդը Էյ Բի Էն Ամրոն է:

«Մենք կարծիքներ ենք փոխանակում այս ծրագրի շուրջ, որը պատրաստ ենք ֆինանսավորել, երբ ժամանակը գա», ասել է Ստամբուլում Չեյզի պաշտոնյաներից մեկը:

«Մենք ծրագրում ենք շինարարությունը սկսել վեց ամսից», ասել է պրն Ալացոնը: Կիպրոսը, որը հույսեր է փայփայում մուտք գործել Եվրամիություն 2002 թվի վերջին, տառապում է ջրի սակավությունից, հատկապես ամռանը՝ զբոսաշրջության սեզոնի բարձրակետում:

Ալսիմ-Ալարկոյի հաշվումներով Կիպրոսում, որտեղ ամբարտակ է կառուցվելու, մեկ խմ ջրի գինը լինելու է 34 սենթ: «Սա առաջին բարձր խտության ընդծովյա խողովակաշարն է լինելու աշխարհում», նշել է Օկտայ Վարլիերը, որը, որպես Ալսիմ Ալարկոյի վարչության փոխնախագահ, ստանձնել է ծրագրի իրականացումը:

Գործելու են երկու ամբարտակներ, մեկը Դրագոն գետի ջրերը ամբարելու է Թուրքիայում, մյուսը՝ Կիպրոսում: Խողովակաշարի կառուցումը տեւելու է երկու տարի, իսկ ամբարտակներինը՝ չորս տարի, 450-500 մ երկարությամբ խողովակները մշակելու եւ տեղ են հասցվելու ֆիննական մի ընկերության կողմից: Կառուցման հիմնական նախագիծը մշակել է Ստոկհոլմի Սուեկո ընկերությունը: Ինժեներական աշխատանքները կատարում է հոլանդական մի ընկերություն: Սպասվում է, որ այս երեք ընկերությունները կմիանան Ալսիմ-Ալարկոյին եւ միասին կկազմեն մի կոնսորցիում:

** Հեղինակն անգիտակցորեն թե դիտավորյալ սխալ տեղեկություն է տալիս՝ կղզու տերերին դարձնելով զավթիչներ: Հետաքրքիր է, որ «Ֆայնենշլ թայմսի» ղեկավարները անտեսել են նման սխալը՝ թյուրիմացության մեջ գցելով անտեղյակ ընթերցողին:* **Խմբ.**

ԱԶԳ

Մշակույթ

Խաչի ճանապարհ

Գառնիկ Սվազլյանի «Ներգաղթը» պիեսի նոր բեմադրությունը

Եգիպտահայ անվանի հասարակական գործիչ, հրապարակախոս, գրող, երգիծանկարիչ, դրամատուրգ Գառնիկ Սվազլյանը «Ներգաղթը» պիեսը գրել է 1936 թվականին, որը լույս է տեսել ՀԲԸՄ-ի նյութական աջակցությամբ: Սույն թատերգությունը զանգվածային հայրենադարձության նախօրեին բազմիցս բեմադրվել է հայաշատ տարբեր գաղթօջախներում ոգեւորության մեծ ալիք բարձրացնելով: «Ներգաղթի» բեմադրությունը հրատապ է հատկապես հիմա, երբ իրականացվում է հակառակ երեւույթը արտագաղթը: Այս մտահոգիչ իրողությունն առավել խորությամբ է զգում Երեւանի «Սփյուռք» երիտասարդական թատրոնը, որն իր խաղացանկում ընդգրկել է Գառնիկ Սվազլյանի շատ վաղուց գրած այս պիեսը: «Ներգաղթի» նոր բեմադրությունը, որը տեղի ունեցավ Հայաստանի երկաթգծի վարչության ակումբի դահլիճում, նվիրված էր պիեսի հեղինակի ծննդյան 95-ամյակին եւ «Սփյուռք» թատրոնի գործունեության 10-ամյակին:

Գառնիկ Սվազլյանը ծնվել է 1904 թ. Կեսարիայում: Նրա մանկական տպավորությունները կապված են Եղեռնի սահմռկեցուցիչ տեսարանների հետ, որից հետո ծնողների հետ ապաստան է գտել Իզմիրում: 1922 թվի Իզմիրի աղետին, երբ քաղաքի հայկական եւ հունական թաղամասերը բոցերի մեջ վառվում էին, եւ թուրք ջարդարարները քրիստոնյաներին ծով էին ծովեցրել, եսեւը հուր էր, առաջը ջուր, տասնութամյա պատանին, արհամարհելով մահը, նետվել է ծովի ալիքների մեջ եւ լողալով հասել հեռվում խարիսխ գցած եվրոպական մի նավի, մագլցելով թաքնվել ծխնելույզի մեջ եւ հասել Հունաստան: Այնուհետեւ փոխադրվել է Եգիպտոս, բնակություն հաստատել Ալեքսանդրիայում, ստեղծել իր ընտանիքը եւ զբաղվել գրական-հասարակական հայանպաստ գործունեությամբ: Եղել է Հայաստանի օգնության կոմիտեի (ՀՕԿ) եգիպտական մասնաճյուղի հիմնադիրներից: Իր գաղափարների համար բազմիցս ծեծբակալվել ու բանտարկվել է: 1936 թ. լույս է ընծայել «Ներգաղթը» ֆրանսահայ գաղութի երբեմնի ծզնաժամային կյանքը ներկայացնող թատերգությունը: Այն բեմադրվել է սփյուռքի տարբեր գաղթօջախներում, եւ հասույթը հեղինակը հատկացրել է Հայաստանում բնակարանների շինարարության ֆոնդին:

Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին Գ. Սվազլյանը Ալեքսանդրիայում հիմնադրել է «Սեւան» հասարակական մշակութային միությունը՝ դասախոսությունների եւ դասընթացների միջոցով սփյուռքի հայությանը նախապատրաստելով հայրենի գաղափարախոսությանը եւ ապրելակերպին: Գ. Սվազլյանն այդ միության ջանքերով կազմակերպել է մի շարք հանգանակություններ «Սասունցի Դավիթ» տանկային շարասյան, կարմիր բանակի մարտիկների համար եգիպտահայ կանանց գործած բրդյա հագնելիքները խորհրդային Միության եգիպտոսի դեսպանատան միջոցով առաքելով Հայաստան: Գ. Սվազլյանը 1945 թ. ընտրվել է եգիպտահայ Ազգային խորհրդի կազմում՝ գործնականորեն նախապատրաստելով գաղութահայության ներգաղթը: Այդ տարիներին սփյուռքահայ մամուլում տպագրվել են նրա «Պեսք է զարնել ճեսայը», «Պոռթկացեք, հա՛յ զգացումներ», «Հայրենադարձը Սուրիա Լիբանանեն», «Սփյուռքահայությունը եւ ներգաղթը» «Ներգաղթի իմաստն ու արժեքը» եւ այլ հրապարակախոսական բնույթի հոդվածներ:

Գ. Սվազլյանը նաեւ քաղաքական հագեցվածություն ունեցող երգիծանկարներով քննադատել է պատերազմներ հրահրող, հայրենիքը վարկաբեկող, ներգաղթի իմաստն ու արժեքը խեղաթյուրող անձանց: Մամուլում հանդես է եկել «Վիշապորդի», «ՀՕԿ-յան», «Խարազան», «Աստակ», «Պահակ» եւ այլ ծածկանուններով:

1947 թ. Գ. Սվազլյանը հայրենադարձվել է Հայաստան, ընդունվել Հայաստանի գրողների միության անդամ, ծավալուն հոդվածներով հանդես եկել հանրապետական մամուլում, սակայն վեց ամիսը չբոլորած, 44 տարեկանում դադարել է բաբախել նրա սիրտը: 1965-ին Երեւանում եսմահու լույս է տեսել Գ. Սվազլյանի «Հայրենիքիս համար» ընդհանուր խորագիրը կրող ժողովածուն, որտեղ ամփոփված են հեղինակի գրական-հրապարակախոսական ժառանգությունը, քաղաքական բնույթի երգիծանկարներն ու «Ներգաղթը» պիեսը:

Իր ժողովրդի ճակատագրով մտահոգված հեղինակի սույն ստեղծագործությունն արդիական է հնչում նաեւ այս օրերին, որի վկայությունն է պիեսի հերթական բեմելը Երեւանում: Համամիութենական փառատոնի դափնեկիր, շնորհալի դերասան Փայլակ Չոբանյանը զգացմունքային համոզվածությամբ է ներկայացնում գլխավոր հերոս Տիգրանի հոգեգիտակցական աշխարհը, որը գեղարվեստորեն խտացնում է Մեծ եղեռնից վերապրող արեւմտահայության հավաքական կերպարը: Կորցնելով հայրենիք, տուն եւ ունեցվածք օտար երկրում դիմագրավելով գործազրկության, թշվառության, ծուլման եւ այլասերման սարսափները, նա միակ փրկությունը համարում է ներգաղթը Մայր Հայաստան: Տպավորիչ են նաեւ Տիգրանի մոր Զարուհու (Անահիտ Համբարձումյան), կնոջ Մարիի (Մարիամ Մելիքսեթյան), ընկերոջ Նուբարի (Մկրտիչ Սահակյան) կյանքով լի կերպարները: Իսկ Զվարթի դժվարին դերը վստահված է ընդամենը յոթամյա փոքրիկ Վարսենիկ Ներսիսյանին, որը թեպետ առաջին անգամ է բեմ բարձրանում, սակայն հիանալի մեկնաբանեց օտարության մեջ իր ազգային ինքնությունը կորցնող, հայրենիքի գոյությանն անտեղյակ, ակամայից օտարացող եւ ձուլվող նոր սերնդի անմխիթար վիճակը: Սակայն Զվարթը ծնողներից լսելով հայրենիքի գոյության մասին, հոգեբանական զարթոնք է ապրում բացականչելով. «Ես Հայաստանս կուզեմ»: Թատերգությունը եզրափակվում է Տիգրանը ասելով. «Իմ սիրելի եղբայրներս եւ քույրերս... մեր դարավոր պատմությունը մեզի շատ բան սորվեցուց, ավա՜ղ, ե՞րբ պիտի հասկնանք, որ մենք մեկ ազգ ենք, մեկ ժողովուրդ, որ սփյուռքն ու հայրենիքը նույն մարմնի երկու թեւերն են, որ մեր փրկությունը մեր հավաքական ուժին մեջն է. արիացեք, զորացեք, միացեք, մեկ բռունցք դարձեք, քանզի բռնցքվելուն մեջն է մեր բազկի եւ մեր ազգի զորությունը»: Խորհմաստ խոսքեր, որոնք կազմելով Գառնիկ Սվազլյանի գաղափարական հավատամքը, այսօր եւս արդիական են, որպես հայրենասիրության պատգամ ինչպես սփյուռքի, նույնպես եւ հայրենիքի հայության համար:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ,
Բանասիրական գիտությունների թեկնածու

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Հայոց 70-ամյա նահապետը

Սոս Սարգսյանը մեր ժամանակների ամենից հանրաճանաչ հայերից է, սակայն հանրաճանաչությունն ինքնին գնահատման բարձր չափանիշ չէ: Սոս Սարգսյանը հայկական կինոյի եւ թատրոնի ամենից վառ անհատականություններից է, սակայն... մեկն է նրանցից՝ դերասանական իր տաղանդի ողջ ինքնատիպությամբ: Սոս Սարգսյանը հայ ազգային մտավորականության տիպար ներկայացուցիչն է, հոգեւոր շառավիղը Հովհաննես Թումանյանի եւ Հրաչյա Ներսիսյանի, միաժամանակ՝ անկրկնելի իր 70-ամյա ճանապարհի ընթացքին:

Կան մեծություններ, որոնք առանձնանում են կատարած հատկապես այս կամ այն գործով, ստեղծած հատկապես այս կամ այն արժեքով, կերտած հատկապես այս կամ այն կերպարով: Մեծություններ էլ կան, որոնց գործերով, արժեքներով ու կերպարներով հարուստ կյանքում դժվար է առանձնացնել դրանցից որեւէ մեկին. նրանք մեծություններ են ամբողջության մեջ: Սակայն կա մեծերի նաեւ երրորդ տեսակը, որն իր մեջ համատեղում է այդ երկու վիճակները. նրանք իրական մեծերն են: Հիրավի այդ մեծերից է Սոս Սարգսյանը:

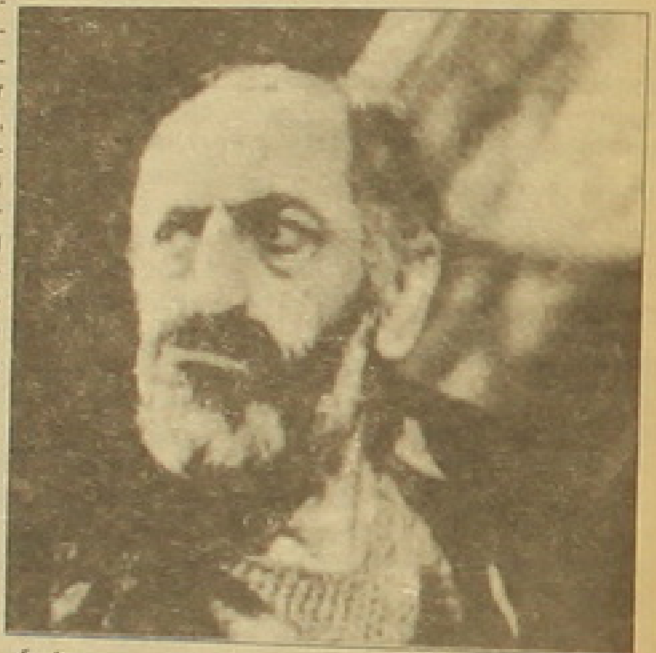

Խորհրդային մենատիրության տարիներին, երբ հասարակական կյանքի ասպարեզներով վերելքի նախապայման էր իշխող կուսակցությանն անդամակցելը, Սոս Սարգսյանը քայլեց այլ՝ բացառապես իր կոչման ճանապարհով, խոսելով իր կերտած բազմաբնույթ կերպարների միջոցով՝ մերթ նույնանալով նրանց հետ, մերթ էլ նրանց նույնացնելով իր հետ: Կինոյի էկրաններին կամ թատրոնի բեմում նա մարմնավորեց Զամբախովին, թե խորհրդային ճնիչներին, Նահապետին, թե Զորի Միրոյին եւ կամ խոսեց իբրեւ շեքսպիրյան Ջոն արքա, մեսպես ծգեց իր բնականության մեջ եւ սոսսարգսյանական խորքով վերհանեց բարին բառու տեսքով, չարը՝ չարի, փոքրեց, որ պատճառաբանվի ուժեղի ուժը եւ թույլի թուլությունը, որպեսզի կյանքն ու ժամանակը հանդիսատեսին ներկայանան բնական գույներով, առանց կուսակցականորեն գաղափարականացման:

Բեմի վրա, թե հասարակական եւ ազգային կյանքում Սոս Սարգսյանը միշտ հարազատ մնաց իր ներաշխարհի ծայնին՝ ազգն ու ազգայինը մեսպես վեր դասելով իր անձից ու անձնական բարեկեցությունից: Հզոր Խորհրդային Միության բարձր ամբիոնից նա ընդվզեց տերության ղեկավարի ու կարծրացած պատկերացումների դեմ՝ պաշտպանելով իր ժողովրդի դատը եւ հանուն այդ դատի, որպես մեկը սակավաթիվ ընտրյալներից, դիմեց անգամ անձնազոհության՝ հացադուլի, երբ այլեւս ուրիշ միջոց չկար խորհրդային տանկերի երթն Արցախում կասեցնելու համար:

Մարդկային նկարագրով վեր լինելով նեղ կուսակցականությունից եւ չունենալով իշխանություն ձեռք բերելու ձգտում, 1991-ին, հավասարիմ ժողովրդին ծառայելու իր ուխտին եւ անսալով կուսակցական բարձրագույն ղեկավարության հրահանգին, նա համաձայնեց առաջադրվել ՀՀ նախագահի թեկնածու ՀՅԴ-ի կողմից՝ թերեւս առաջին եւ միակ անգամը կյանքում ժողովրդի կողմից չհասկացվելով այդ կարգավիճակում: Այլ էին ժամանակները... Խախտված էին արժեչափերը, եւ կեղծ կուռքերի շքերթն էր ընթացքի մեջ: Գուցե թե մարդկայնորեն նեղվեց հոգու խորքում հասկացված չլինելու համար, բայց որպես ճշմարիտ մեծ, որպես իր ժողովրդի որդի ու նահապետ, նա չչարացավ: Ավելին, տարիների ընթացքում համոզվեց, որ ինքը հավերժի ճամփորդ է, որ որքան էլ անկեղծ էր իշխանության ուժով ժողովրդին ու հայրենիքին ծառայելու իր պատրաստակամությունը, այնուամենայնիվ, իշխանությունն ինքնին մի քսմնելի երեւույթ է, որին մերձեցողը հաճախ ստիպված է գնալ նաեւ իր կամքին ու պատկերացումներին հակառակ:

Սոս Սարգսյանն ապրում է մեր կողքին, բայց կարծես թե նրա ծայնը գալիս է դարերի խորքից, մերթ իբրեւ Ավարայրի հերոսներին վիպերգող եղիշե պատմիչ, մերթ՝ իբրեւ Նարեկա վանքի սրբակենցաղ ճգնավոր, մերթ՝ որպես հայ ոգու խոյանքները մասյանցներին դրոշմող Թորոս Ռոսլին ու Սարգիս Պիծակ, մերթ էլ՝ իբրեւ Զվարթնոց ու Գեղարդավանք քանդակող որմնադիր վարպետ՝ դառնալով մեր ժամանակն անցյալին ու գալիքին կամրջող օղակ:

Մեր կողքին, մեր շարքերում է հայոց նահապետը, բայց եթե մեզանից յուրաքանչյուրն ամեն օր քայլում է իր ճամփան, նա ամեն օր քայլում է իր 70 տարիների ճամփան եւ բոլորիս մեկ մի կեռմանից նրա ալքերով կարծես մեզ են նայում օտար քաղաքում իր Գիքորին հողին հանձնած հայ շինականը եւ «Նոր ու հզոր հայրենիքի» տեսիլքին հավատացող իմաստուն բանաստեղծը:

ՎԱՐԴԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Հունվարի 21

- 205 տարի առաջ մահացել է Ֆրանսիայի թագավոր Լյուդովիկոս 16-րդը: Հեղափոխական կառավարության հրամանով 1792 թ. թագավորն ու նրա տիկին Մարի Անտուանետը կալանավորվում եւ որոշ ժամանակ անց գիլյոտինի են ենթարկվում:
- 1855 թ. ծնվել է ամերիկացի գյուտարար Ջոն Բրաունինգը, որը տարբեր տեսակի ինքնաձիգների նախագծողն ու ստեղծողն էր:
- 1873 թ. ծնվել է բանաստեղծ Վահան Թեքեյանը: Նրա պոեզիան, ինչպես նկատել են մասնագետները, սիմվոլիզմի, ռոմանտիզմի մի յուրահատուկ դրսեւորում է, իսկ ստեղծագործությունների թեման՝ սերն է, ազգային արժեքները, հոգու խաղաղության որոնումը:
- 1906 թ. ծնվել է ռուս դերասան եւ բալետմայստեր Իգոր Մոիսեեւը, որը ռուսական ժողովրդական պարի առաջին բեմականացնողն էր:
- 1911 թ. ծնվել է գրող Գարեգին Սեւունցը:
- 1924 թ. մահացել է միջազգային պրոլետարիատի առաջնորդ Վլադիմիր Ուլյանով-Լենինը, որը միաժամանակ սոցիալիստական պետության հիմնադիրն է:
- 60 տարի առաջ մահացել է ֆրանսիացի ռեժիսոր Ժորժ Մելյեսը: 1902-ին նա իր անունով բացել է կինոստուդիա, որտեղ նկարահանվել են ֆանտաստիկ եւ հեքիաթային ֆիլմեր:
- 1959 թ. մահացել է ամերիկացի դերասան եւ ռեժիսոր Սեսիլ դե Միլը, որը ստեղծել է նոր կինոֆիրմա եւ համարվում է Հոլիվուդի ամենաահեղինակավոր վարպետներից մեկը:
- Այս օրը հին հայկական տոմարով Արաց ամսվա Գրգռու օրն է:

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ԱՄՆ-ում լույս է տեսել ցեղասպանության հանրագիտարանը

Անպաշտպան մարդկանց զանգվածային ոչնչացումը կոչվում է ցեղասպանություն, եւ քաղաքակիրթ աշխարհն ամեն ինչ անում է վերջ տալու նման ոճրագործություններին: Կալիֆոռնիայում ABC- CLIO հրատարակչությունը վերջերս անգլերեն լեզվով լույս է ընծայել «Ցեղասպանության հանրագիտարան» երկհատոր աշխատությունը, որի խմբագիրն է Երուսաղեմի «Ողջակիզման եւ ցեղասպանության ինստիտուտի» գործադիր տնօրեն Իսրայել Չառնին: Հատորներում առաջին անգամ ամբողջությամբ ներկայացված են սարսափելի ոճրագործության մեծ ծավալներն ու սահմռկեցուցիչ հետեւանքները: Լուսաբանված են աշխարհի տարբեր անկյուններում գործադրված ցեղասպանությունները, որոնց թվում են նացիստական Ողջակէզումը, Հայկական ցեղասպանությունը, նման արարքները Կամբոջայում, Ռուանդայում, Արեւելյան Թիմորում, նախկին Հարավսլավիայում եւ բնիկների միտումնավոր ու սիստեմատիկ ոչնչացումը Ավստրալիայում, Ամերիկայում եւ աշխարհի այլ վայրերում: Հոդվածների պատրաստմանը մասնակցել են ավելի քան 90 ճանաչված հեղինակներ, այդ թվում Վահագն Տատրյանը, Պիտեր Բալաքյանը, Յեհուդա Բաուերը, Մայքլ Բեղենբաումը, Ռեդ Ռոբերտ Գուրը, Այան Հենկոկը, Սայմոն Վեյզենտալը, Ռոբերտ Ջեյ Լիֆտոնը եւ էլի Վիզելը: Նախաբանը գրել է Դեզմոնդ Տուտուն:

Երկու հարյուրից ավելի հոդվածների վերջում տրված են լրացուցիչ գրականության, ինչպես նաեւ համապատասխան ֆիլմերի, կազմակերպությունների եւ թանգարան-ինստիտուտների ցուցակներ: Արժեքավոր այս աշխատությունը, ըստ «Արժինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի հունվարի 1-ի տվյալների, քննության է առնում թեման ամենատարբեր տեսանկյուններից, ներառյալ այն, թե ովքեր են եղել հրեական արարքների «ճարտարապետները», զոհերը եւ թե ինչպիսի վերաբերմունքի են արժանացել վերջիններս, ի՞նչ հոգեբանական եւ գաղափարական դրդապատճառներ են եղել, ի՞նչ դեր է խաղացել ՄԱԿ-ը, ի՞նչ տարբերություններ են դնում որոշ գիտնականներ ողջակիզման եւ ցեղասպանության միջեւ եւ այլն: Գիրքը լույս ներդրում է տեխնիկական գրքի ասպարեզում եւ համապարփակ ուղեցույց այդ հարցով հետաքրքրվողների համար:

Տ. Ծ.

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հաջողություն ցանկանանք «Շիրակին»

Վաղը Մոսկվայում կմեկնարկի Համագործակցության գավաթի 8-րդ մրցաշարը, որին կմասնակցեն նախկին խորհրդային հանրապետությունների չեմպիոնները, ինչպես նաեւ ՌԴ երիտասարդական հավաքականը:

Ութ ուժեղագույն թիմերը կկազմեն բարձրագույն խումբը. նրանք նախապես բաժանված են երկու ենթախմբերի: Ահա դրանց կազմը. «A» ենթախումբ՝ «Սպարտակ» (Մոսկվա, Ռուսաստան), «Ժալգիրիս» (Կաունաս, Լիտվա), «Քյափազ» (Գյանջա, Ադրբեջան), «Զիմբրու» (Քիշնյով, Մոլդովա), «B» ենթախումբ՝ «Դինամո» (Կիեւ, Ուկրաինա), «Շիրակ» (Գյումրի, Հայաստան) «Սկոնտո» (Ռիգա, Լատվիա), ԲԱՏԷ (Մինսկ, Բելառուս):

Հայաստանի չեմպիոն «Շիրակը» բարձրագույն խմբում տեղ է գրավել նախորդ խաղարկությունում Արարատի «Ցեմենտի» հաջող մրցելույթի շնորհիվ: «Շիրակը» հունվարի 22-ին մրցելու է «Սկոնտոյի», 23-ին՝ «Դինամոյի», 25-ին՝ ԲԱՏԷ-ի հետ: Մրցակարգի համաձայն, պայքարը կշարունակեն ենթախմբերում առաջին եւ երկրորդ տեղերը գրաված թիմերը: Հուսանք, որ Հայաստանի չեմպիոնին կհաջողվի հաջորդ փուլ մտնել:

Համագործակցության գավաթի խաղարկության հաղթողը հայտնի կդառնա հունվարի 30-ին: Մարզասերներին հիշեցնենք, որ մինչ այժմ գավաթը նվաճել են երկու թիմեր՝ Մոսկվայի «Սպարտակը» (4 անգամ) եւ Կիեւի «Դինամոն» (3 անգամ): Այս անգամ էլ Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի չեմպիոններն են հաղթողի կոչման գլխավոր հավակնորդները:

Յուրաքանչյուր հանրապետություն մրցումներում ներկայացված կլինի ՖԻՖԱ-ի մեկ մրցավարով: Հայաստանից խաղերը կսպասարկի միջազգային կարգի մրցավար Կարեն Նալբանդյանը:

ՇԱԽՄԱՏ

Առաջատարները պահպանում են դիրքերը

Հոլանդիայի Վեյկ ան Զեե քաղաքում շարունակվում է գրոսմայստերական խոշոր մրցաշարը:

Չորրորդ տուրում կրկին անհաջողության մատնվեց Հայաստանի եռակի չեմպիոն Սմբատ Լպուտյանը: Սպիտակ խաղաքարերով հանդիպելով աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստներից մեկի՝ երիտասարդ հունգարացի Պետեր Լեկոյի հետ, նա 37-րդ քայլում, ի նշան պարտության, կանգնեցրեց ժամացույցը:

Մրցաշարում երկրորդ անընդմեջ պարտությունը կրեց Լեկոյի հայրենակցուհին՝ տղամարդկանց մրցավեճին «խառնված» Յուդիթ Պոլգարը: Նրա նկատմամբ հաղթանակ տարավ անգլիացի Նայջել Շորտը: Չորրորդ տուրի մյուս հանդիպումներն ավարտվեցին խաղաղ արդյունքով: Միավորը կիսեցին Վիշվանաթան Անանդը (Հնդկաստան) եւ Վլադիմիր Կրամնիկը (Ռուսաստան), Մայքլ Ադամսը (Անգլիա) եւ Գարրի Կասպարովը (Ռուսաստան), Ալեքսանդր Մորոզեւիչը (Ռուսաստան) եւ Վիկտոր Կորչնոյը (Շվեյցարիա), Երուն Պիկետը (Հոլանդիա) եւ Լուկ վան Վելին (Հոլանդիա), Յան Թիմանը (Հոլանդիա) եւ Պրեդրագ Նիկոլիչը (Բոսնիա):

Չորս տուրից հետո մրցաշարը կրկին գլխավորում են Կասպարովը, Կրամնիկը եւ Պիկետը, որոնք 3-ական միավոր են վաստակել: Մյուս մասնակիցների արդյունքներն այսպիսին են. Անանդ, Մորոզեւիչ, Լեկո՝ 2,5-ական, Թիման, Կորչնոյ, Շորտ՝ 2-ական, Ադամս, Նիկոլիչ՝ 1,5-ական, Պոլգար, վան Վելի՝ 1-ական, Լպուտյան՝ 0,5 միավոր:

Շատ հետաքրքիր պայքար է սպասվում 5-րդ տուրում: Այստեղ կհանդիպեն Կրամնիկ-Լպուտյան, Կասպարով-Մորոզեւիչ, Պոլգար-Անանդ, Լեկո-Թիման, Կորչնոյ-Շորտ, Նիկոլիչ-Պիկետ, վան Վելի-Ադամս զույգերը:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԽԱՉԲԱՌ

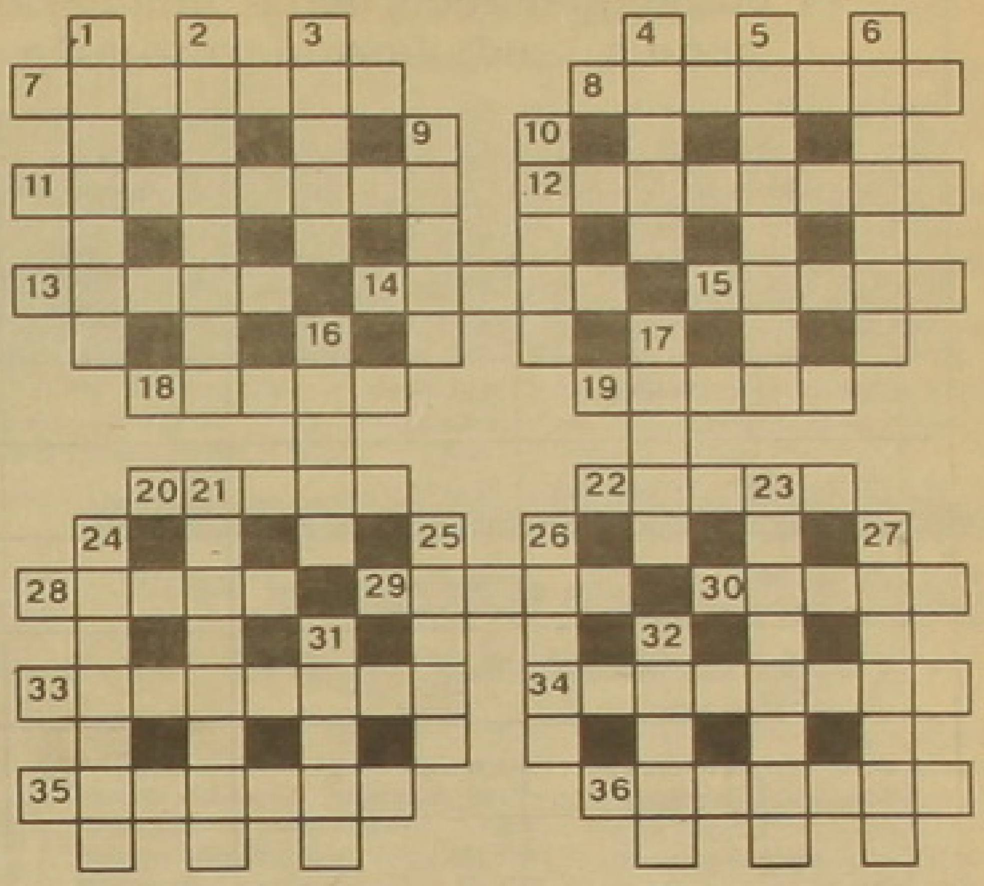

Ուղղահայաց

1. «Չոչարա» վեպի հեղինակը: 2. Հայմորյան ծոցի լործաքաղանքի բոռբոռում: 3. Ծովափնյա քաղաք Բուլղարիայում: 4. Հնդկական բարձրորակ թեյ: 5. Խորհրդային հոգեբան: 6. Բելգիացի բանաստեղծ, դրամատուրգ: 9. Էստրադային աստղ Վայկուլեի անունը: 10. Հնդիկ բանաստեղծ: 16. «Պաղտասար աղբարի» հերոսներից: 17. Չախ իմաստ ունեցող բառ: 21. Ռումինահայ ծաղրանկարիչ: 23. Հայ ճարտարապետ: 24. Ախուրյան գետի աջ վտակը: 25. Արեւելյան քաղցրավենիք: 26. Մոդիլիանիի ստեղծագործություններից: 27. Հայահոծ քաղաք Կանադայում: 31. Բամբակի խակ, չբացված պտուղը: 32. Պաշտպանական հնագույն զենք, վահան: 35. Ա. Գորկու պիեսը: 36. Մեքենաների, գնացքների կանգ առնելու հանգրվան:

Հորիզոնական

7. Բնակարանի մի հատվածը: 8. Մարտեն Դյու Գարն իր ութ հատորից բաղկացած մի ստեղծագործության մեջ նկարագրել է բուրժուական ընտանիքներից մեկի պատմությունը: Տվեք ընտանիքի անունը: 11. Առասպելական դիցուհի Աֆրոդիտեի դուստրը: 12. Շիրվանզադեի ստեղծագործություններից: 13. Աղեխորշավորների դասի անողնաշարավոր կենդանի: 14. Շինություն, դղյակ, ...: 15. Ծաղկի եւ գարնան զարթոնքի աստվածուհին հին հունական դիցաբանության մեջ: 18. Դրայզերի վեպերից: 19. Հրեաների գերագույն աստվածը: 20. «Թաղականին կնիկը» վեպի հեղինակը: 22. Կղզի Միջերկրական ծովի կենտրոնական մասում: 28. Հայկական հեթանոսական տոմարի 3-րդ ամիսը: 29. Ադամի եւ Եվայի ավագ որդին: 30. Ամերիկյան հայ օգնության ընկերություն: 33. Ռուս սովետական բանաստեղծ, «Ծովածոց», «Էրգինյան անտառը» ժողովածուների հեղինակը: 34. Արվեստի գործ: 35. Ա. Գորկու պիեսը: 36. Մեքենաների, գնացքների կանգ առնելու հանգրվան:

Կազմեց Է. ՄԿԵՏՐՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Վարք: 2. «Նինա»: 3. Ասում: 4. «Նա-Նա»: 6. Եղեռն: 7. Փաքիլ: 8. Հինգիս: 9. Օհմ: 10. Մառաքու: 15. Տարկովսկի: 16. Բանդ: 17. Ոջիլ: 18. Օղակ: 19. Ինգա: 20. Կուռնիկովա: 25. Ոգի: 27. Լիր: 30. Լալա: 31. Իրմա: 32. Նոմա: 33. Աֆոն: 34. «Խանդուք»: 36. Աղոնիս: 40. Տիրիք: 42. Լիդիա: 44. Բար: 46. Ուրան: 47. Նկար: 48. Անգո: 49. Նանե:

Հորիզոնական

5. «Կարինե»: 7. Փասիան: 11. Գիրք: 12. Ամենհոթեպ: 13. Արան: 14. Օգուտ: 16. Բուդդ: 18. Օլքի: 20. Կլան: 21. Ձիդ: 22. Սուրեն: 23. Գառզու: 24. Դոլլ: 26. Կոլա: 28. Սոգ: 29. Տիր: 30. Լիպի: 32. «Նոռա»: 34. Խոստա: 35. Ֆլորա: 37. Սոմ: 38. Անրի: 39. Ախտա: 41. Ալան: 43. Արոս: 45. «Մումու»: 47. Նորմանդիա: 49. Նեիկ: 50. Թաղանք: 51. Արգանդ:

ARMENTEL

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ
հայտարարում է մրցույթ

Շիրակի մարզի Լանջիկ գյուղի, Արագածոտնի մարզի Ագարակ եւ Ձորվասար գյուղերի, Գեղարքունիքի մարզի Այգուտ, Լճավան եւ Սարուխան գյուղերի, Լոռու մարզի Թումանյան եւ Աքթալ գյուղերի, Արարատի մարզի Նորամարգ գյուղի, Արմավիրի մարզի Զարթոնք գյուղի եւ Տավուշի մարզի Ջուջեւան գյուղի բաժանորդային ցանցի վերականգնման աշխատանքների (անհրաժեշտ է մատակարարել եւ տեղադրել 653 հատ փայտյա հենասյուն 6,5 մ եւ 8,5 մ բարձրությամբ) կատարման համար: Մրցույթին (տենդերին) մասնակցել ցանկացող կազմակերպությունները սյուների եւ աշխատանքների տեխնիկական մասնագրերը կարող են ստանալ հետեւյալ հասցեում՝ Սարյան 22, 12-րդ հարկ, 1203 սենյակ Արմենտել ՀՁ էներգամատակարարման, շինությունների եւ ինֆրաստրուկտուրայի վարչություն եւ մինչեւ 25.01.2000 թ. ժամը 12-ը պետք է նույն հասցեով ներկայացնեն իրենց հայտերը՝ փակ կնքված ծրարներում:

Առաջարկների հետ միասին անհրաժեշտ է ներկայացնել նաեւ հետեւյալ տեղեկատվությունը.

- Պետական լիցենզիայի պատճեն՝ տվյալ աշխատանքները կատարելու համար:
- Տվյալներ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին (հաշվարկային հաշվում առկա գումարի չափը, դեբիտորներ, կրեդիտորներ առանձնացված անուններով եւ գումարներով եւ այլն):
- Տվյալներ աշխատողների քանակի եւ մասնագիտությունների մասին:
- Ինժեներատեխնիկական աշխատողների ցուցակը՝ անուն ազգանուններով եւ մասնագիտություններով
- Կազմակերպությունը պետք է գրանցված լինի պետական ռեգիստրում առնվազն 1,5 տարի եւ պետք է ներկայացնի այդ ժամանակահատվածում որտեղ եւ ինչ ծավալների նմանատիպ աշխատանքներ է կատարել:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

UNITED METHODIST COMMITTEE ON RELIEF
UMCOR

Employment Opportunity with UMCOR

Operation Coordinator

UMCOR is seeking an Operation Coordinator for AREGAK Community Association Pilot Project will establish links between farmers and entrepreneurs rural areas to increase the viability of the agricultural sector in Armenia. The Operations Coordinator reports the AREGAK Community Association Pilot Project Director. The Operations Coordinator is primarily responsible for providing operational and training support to associations at the regional level. The Operations Coordinator will be based in Yerevan although a considerable amount will be spend in field.

DUTIES:

- Assist to development and implementation of project operation and policies.
- Provide support to the Coordinators and other UMCOR staff.
- Monitor and coordinate the business, administrative and operational activities of the associations at the regional level.
- Develop and coordinate organizational management and business administration training programs.
- Assist associations to develop sales and marketing opportunities and strategies.
- Prepare cost benefit analyses of commercial and other activities.
- Liaison and coordinate program activities with implementing partners and relevant authorities to ensure efficient implementation of program activities.
- Meet requirements of reporting for UMCOR, donors and implementing partners.

SKILLS:

The Operations Coordinator will have a Master Degree (or equivalent) in agronomy or business with relevant experience in product marketing. S/he will have minimum two years experience in a related international development position or with an NGO in Armenia with experience preparing and conduction training program. The Operations Coordinator will be proficient in oral and written English and Armenian. Thorough knowledge of word_processing and spreadsheets in required.

Interested candidates should submit their CVs to UMCOR Armenia to the attention of Mr. Jeff Kalousdian, Project Director. Deadline for applications is January 28, 2000.

ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարությունը մրցույթով եւ բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցման է ներկայացնում

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնա-վորեց-ման ձեւը	Մասնավո-րեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավո-րեցվող գույքի նվազ. գինը (%) (հազ. դրամ)	Մասնավո-րեցվող բաժնե-տոմսերի քանակը (հատ)	Պարտա-վորու-թյուն-ներ (հազ. դրամ)	Տեղեկաց. (Ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեց-րած հողա-տա-րածքը
1	«Դիտոլ» ՊՓԲԸ-ի Գավառի սպորտային ԱԸՕ	Գեղարքունիք, ք. Գավառ		մրցույթ	4358	4358			11.12.99	11.12.99	21.01.00	4.5 հա
2	«Դիտոլ» ՊՓԲԸ-ի Գավառի լայն սպառ. ապր. արտադրման ԱԸՕ	Գեղարքունիք, ք. Գավառ, Ազատության		մրցույթ	838	838			11.12.99	11.12.99	21.01.00	0.012 հա
3	«Դիտոլ» ՊՓԲԸ-ի «Իվա» ԴՉ տարածքում գտնվող ԱԸՕ	Գեղարքունիք, ք. Մարտունի		մրցույթ	5479	5479			11.12.99	11.12.99	21.01.00	2.52 հա
4	«Կապանշինանյութ» ՊՓԲԸ-ի «Քարամշակման գործարան» ԱԸՕ	Սյունիք, ք. Կապան		մրցույթ	21652	5413			11.12.99	11.12.99	25.01.00	3 հա
5	«Հայաշինվերանորոգում 3» ՊՓԲԸ-ի «Շինիրերի կոմբ-տ» ԱԸՕ	ք. Երեւան, Արին-Բերդի փ.		մրցույթ	1281	1281			11.12.99	11.12.99	25.01.00	2.3 հա
6	«Աղբամշակման գործարան» ԱԸՕ	ք. Երեւան, Նուբարաշեն թաղ		մրցույթ	134976	33744			11.12.99	11.12.99	28.01.00	10.2 հա
7	«Պոլիկլինիկա» ԱԸՕ	ք. Երեւան, Նորաշեն թաղ		մրցույթ	30461	15231			11.12.99	11.12.99	28.01.00	0.37 հա
8	«Հանրախանութ» ԱԸՕ	ք. Երեւան, Նորաշեն թաղ		մրցույթ	15114	3779			11.12.99	11.12.99	01.02.00	0.15 հա
9	«Պրոֆտեխնիկական ուսումնարան» ԱԸՕ	ք. Երեւան, Նուբարաշեն թաղ		մրցույթ	14212	7106			11.12.99	11.12.99	01.02.00	2.4 հա
10	«Վանաձորի «Հաց» գործարանի» N2 արտադրամաս» ՊՓԲ-ի գույք	ք. Վանաձոր, Աղայան 73		մրցույթ		49750			22.12.99	22.12.99	25.02.00	0.2 հա
11	«Վանաձորի «Հաց» գործարանի N19 արտադրամաս» ՊՓԲ-ի գույք	ք. Վանաձոր, Սարեկավագ 71		մրցույթ		37000			22.12.99	22.12.99	25.02.00	0.1 հա
12	«Դավթաշենի հացի գործարան» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, գ. Դավթաշեն, փ. 7, շենք 51	հացաբուլկեղենի արտադրություն	ԲԱԲ	29480	25%	29480	1057	15.01.00	24.01.00	28.02.00	0.22 հա
13	«Ճամբարակի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիք, Ճամբարակ, Թումանյան 1	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	41071	25%	41071	5055	15.01.00	24.01.00	28.02.00	2 հա
14	«Պոլիգրաֆիա» ԳՀԻ ՊՓԲԸ	Երեւան, Հր. Ներսիսյան փակ. 19	բուժապարատաշխատում	մրցույթ	188401	160216	160216	28185	15.01.00		28.02.00	0.7 հա
15	«Դիլիջանի հյուրանոց» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Դիլիջան, Գորկու 15	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	33088	8272	33088	1317	15.01.00		29.03.00	0.075 հա
16	«Իջեւանատուն» ՓԲԸ	Տավուշ, ք. Իջեւան	հյուրանոցային ծառայություն	մրցույթ	75969	18992	75969	231	15.01.00		28.03.00	0.24 հա
17	«Թալին» հյուրանոցի գույք	ք. Թալին, Շահումյան 3		մրցույթ	46123	11531		342	15.01.00		28.03.00	0.4 հա

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Գնահատվ. արժեքը	Նվազ. գինը	Բաժնետոմսերի քանակը	Պարտավորություններ	Տեղեկաց. հրապար.	Սկիզբը	Ավարտը	Հողատարածքը
18	«Մասիսի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Հայանիստ	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	65886	63425		1846				
19	«Արարատի ԲԱՏ» ՊՓԲԸ	Արարատ, գ. Արարատ, Գրիբոյեդովի 11	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	193034	185175		7859				2.35 հա
20	«Երեւանի N3 ԲԱՏ» ՊՓԲԸ	Երեւան, Շիրակի 3, նրբ. 2	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	137943	135621		2322				
21	«Կոնդ 12» ՊՓԲԸ	Երեւան, Շիրակի 94ա	շինարարություն	ԲԱԲ	49030	29429		19601				1.7793 հա
22	«Մետոմաս» ՊՓԲԸ-ի Ցեխերը, տն. եւ այլ տնտեսություններ (5 հատ)	Երեւան, Արարատյան 87		մրցույթ	8191	4096						0.35 հա
23	«Տոնավաճառ-տուն» ԱԸՕ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի Շահումյան փող.		մրցույթ	5830	1458						0.3304 հա
24	«Սեւանի բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	54698	50644		4054				0.19 հա
25	«Հովսեփերյան» հյուրանոցային տնտեսություն ՊՓԲԸ	ք. Արմավիր, Երեւանյան 22բ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	176085	43758		2356				1.8239 հա
26	«Արտաշատի բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Արարատ, ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	մրցույթ	113250	26563		6998				0.45 հա
27	«Արթիկի բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Շիրակ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնատրանսպորտային փոխադրում	ԲԱԲ	143994	140534		2879				2.8 հա
28	«Երեւանի թիվ 7 բեռնատրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Երեւան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբ., 10 շենք	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	117464	108425		9038.3				3.1 հա
29	«Անահիտ» տպարան» ՓԲԸ (թիվ 2 տպարան)	Երեւան, Տերյան 44	տպագրական աշխատանքներ	ուղղակի վաճառք	25835	3652		11790				5.44 հա

Մրցույթների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարության մրցույթների կազմակերպման բաժին. Երեւան, Կառավարության տուն 2, 5-րդ հարկ, 508 սենյակ (հեռ. 52 86 14, 52 06 28, 52 73 90, ինտերնետային էջ http://www.privatization.am, tender@arminco.com/.

Հայտարարության նպատակը զգուշացնել է. պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի հատուկ թողարկումներում. Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարության հայտարարություններին

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
Հեռ. 590000 • http://www.spyur.am

Հայտարարություն

Շտապ վաճառվում է 3 սենյականոց (96 քմ, եվրանորոգված) բնակարան քաղաքի կենտրոնում:

Հեռախոս 236897

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

21 հունվար

9.00 Հայլուր
9.20 Սերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.20 Մանուկի կրթակ
10.30 Սերիալ «Ռեյնի մանիֆեստը»
11.00 Գ/Ֆ «Սասանայի եւ Ասծո միջեւ»
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Կարճամետրաժ կինոնկար «Հրեղեն ձիու կը»
17.50 Մուլտֆիլմ «Մենամարտ»
18.00 Սերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Հեռուստախաղ «9.9.9»
19.50 Շրջադարձ
20.20 Թեմական կյանք
20.35 Տունտունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Պրեմիերա
21.55 Ատրեկս
22.20 Հայուհի
23.05 «02»
(նույն ժամին 23.05 արբանյակային հեռարձակմամբ փաստագրական կինոնկար «Իմ տափկի հերիաթները»)
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ծեղընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

ՊՐՈՄԵԹԵՒՍ

9.05 Վաղ առավոտյան
10.00 Մուլտֆիլմ
10.20 Գ/Ֆ «Կարմիրն ու սեւը» (3-րդ մաս)
11.15 Ճտրանու «Զրադաշտ»
11.55, 18.05, 20.30, 23.45 Լուրեր
18.20 Մուլտֆիլմ
18.50 Հեռուստաֆուտբոլ
19.20 Երգում է Ալվարդ Պողոսյանը
19.35 «Ներշնչանք»
20.05 Երաժշտական ծրագիր «Սոլի բանալի»
21.00 Գ/Ֆ «Բարեւ, ես եմ»
23.05 Ռոc երեկոյան

9.00 Տոմար
11.00, 20.30 Աստարեզ (կրկնություն)
19.00 Չղջիկ
19.30, 21.30, 23.30 Սուրհանդակ
19.50 Մանուկի խոսնակ
20.00 «Ինտերնյուս» ներկայացնում է «Ընդդեմ փողկապի»
21.15 Ներունդ
21.50 Գ/Ֆ «Աշնանային սոնատ»
24.00 Զրո ժամ
0.05 Գ/Ֆ «Պեստության բռնամին» (ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.15 Հրաշքների աշխարհը «Ջունգլիների գիրքը»
18.00 Սերիալ «Քնքուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 Զենքլմեն-շոու
20.00 Արտակարգ կանչ
20.30 Հանով պատմություններ
20.45 «Հրաշքների դաշտ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Սերիալ. Նշանավոր խուզարկուները «Կոլոմբո. Արեւածագի առաջին շողերի հետ»
00.40 Է/խ. Սեմյոնովնա
01.25 Նորություններ
01.40 Գ/Ֆ «Գոթթի» (դերերում Ա. Ասանտե, Ռ. Ֆորսայթ, է. Քուին, ԱՄՆ, 1996 թ.)

7.30-10.20 Համայնապատկեր
8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
9.15 Հեռուստատեսային հատուկ մարտական ստորաբաժանում. հերթապահ բաժանմունք
10.20 Քվանտային թժշկագիտություն
10.30 Հեռուստահանդես «Արենա-սպորտ»
11.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.10 Սերիալ «Գնչուհին»
12.00 Սերիալ «Մեր գաղտնիքի ամառը»
13.00 Իմ XX դարը
13.25 Հեռուստատեսային հատուկ մարտական ստորաբաժանում
13.50 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
14.00, 18.00, 20.00, 22.00, 02.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստահանդես «Կանանց քաղաք»
15.10 Սերիալ «Անտոնելա»
16.05 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
16.55 Մուլտֆիլմ
17.00 Խաղուց բազմոցի վրա
17.25 Երկխոսություններ ծննդյության մասին
18.20 Ակումա մատաղ
19.05 Սերիալ «Լոս Անջելեսի տաքը-2»
20.30 Ագաթա Քրիստի. Պուարո.- «Ձինջի Վեյ վերլի արկածները»
21.25 «Քաղաքիկ»
22.45 «Նա Նա» խումբը երկրի վրա
02.20 Հերթապահ բաժանմունք
03.25 «Խաղուցը բազմոցի վրա»

«Ֆիզրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Պատճեն 1184. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 20. 01. 2000. Գինը 100 դրամ